BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

a havi „járandóságodat" nem mondják meg, mire költsd, hiszen az a tied, s ha elszórod felesleges, „láthatatlan" dolgokra, fagyira, rágógumira, erre-arra, senki sem kéri tőled számon hová tetted, mire költötted. Te viszont — szerencsére — spórolós vagy, nem szereted szétdobálni felesleges dolgokra a pénzed, hanem összegyűjtöd és mindig azt veszel magadnak belőle, amit szeretnél; lemezt, magnószalagot, könyvet, s néha egy-egy divatos ruhadarabot. Amikor a papád meglátja ezeket a holmikat, azzal fenyeget, hogy ha enyi pénzed van, akkor kevesebb zsebpénzt fog adni, mert bosszantja, hogy te önhatalmúlag „dobálod" az ő pénzét. Így aztán nem tudod, hogy szórd-e el te is felesleges dolgokra vagy mit is tegyél, hogy ne legyenek feltűnőek a befektetéseid. Ez nagyon érdekes probléma és azt hiszem, sok fiatalnak vannak hasonló gondjai. Azt tanácsolom, hogy ha szeretnél valamit megvenni, kérd meg a papádat, hogy vegye meg neked. Erre feltehetően tiltakozni fog. Kérdezd meg tőle — némi kis diplomáciai kunyerálás után — mit szólna hozzá, ha magad gyűjtenél rá pénzt és megvennéd te. Erre már igazán nem lesz nehéz rávenned, főleg, ha beszélgetés közben érzékelteted vele, hogy így tanulod felnőtt korodra a spórolást. Ezt egyetlen szülő sem kifogásolhatja.

ÉGIMESZELŐ: — *Kétségtelen, hogy még ma sem mindennapos jelenség, ha valaki 14 évesen 180 cm, súlyosbító körülmény, hogy az illető lány. A kortárs fiúk között — feltételezem —, még ritka a hasonló magasságú. Ezen azonban nem szabad aggódnod, mert a lányok — általában — hamarabb fejlődnek és a fiúk majd utolérik őket. Nagyon fontos, hogy lehetőleg ne fejlessz ki magadban „kisebbségi érzést" nagyobbságod miatt. Ma a fiatalok hosszúra nőnek, s te valószínűleg már a kamaszkorban el is érted végleges magasságodat, míg a fiú osztálytársaid növésben vannak. Nem ritka manapság a 190 cm-es fiatalember sem, a 180 cm-es nő sem, s így nem oly nehéz megfelelő partnert találni. Azt tanácsolom, várj még türelmesen 1—2 évet, s akkor biztosan találsz magadnak megfelelő magasságú fiút. Ne keseregj! Hasznosítsd a magasságodat, egy kosárlabdacsapatban nagyon örülnek majd neked.*

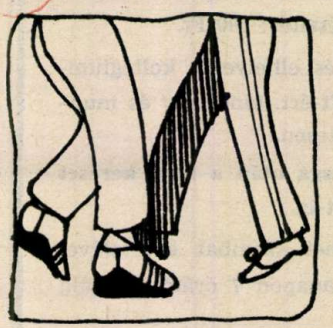

NADRÁGOS LÁNY: — *Volt nekem régebben két ismerősöm is, akik szégyelltek szoknyát venni. Az egyik azért szégyellt szoknyában járni, mert szép volt a lába és az utcán a fiúk állandóan megjegyzéseket tettek rá, a másik meg azért hordott mindig nadrágot, mert csúnya volt a lába. No, most aztán hogy is lehet igazságot tenni, ha teljesen ellentétes indítékkal ugyanaz következik: a nadrágba bújás. Azt hiszem, a felnőtté válásnak legfontosabb feltétele, hogy az ember igyekszik elfogadni önmagát, s miután ez sikerült, igyekszik környezetével elfogadtatni magát. Olyanok vagyunk, amilyenek, ezzel nemcsak megbarátkozni kell, hanem tudni kell azt is, hogy nem egy-egy „alkatrészünk" határozza meg és dönti el értékünket, hanem személyiségünk egésze. Kamaszkorban mindenkinek vannak önértékelési problémái, hiszen ilyenkor a változó külső és belső felborítja a korábban kialakult egyensúlyt. Azt kell hangsúlyoznunk, ami szép és jó bennünk külsőleg, belsőleg egyaránt, de ha magunk is állandóan arra figyelünk, ami nekünk sem tetszik magunkban, akkor természetes, hogy környezetünk figyelmét is arra fogjuk terelni — önkéntelenül is —, ahelyett, hogy erényeinkre hívnánk fel a figyelmet, az önmagunkét is!*

SZERET-E A HÚGOM? — *Azért kételkedsz ebben, mert úgy érzed, hogy mindig kitol veled és mindig neki adnak igazat szüleid is, ha veszekedtek valamin. Példaként azt írod, hogy te magnózni szeretnél szombat délután, ő pedig tanulni, s veled záratják le a magnót, mert a tanulás fontosabb. Szerinted minek szombaton tanulni, mikor ott van a vasárnap? Nos, ebben nincs igazad, mert jobb előbb teljesíteni a kötelességünket és azután szórakozni. Ha minden példád ilyen lenne, azt kellene mondanom, hogy nem neked van igazad. Ez még nem ok arra, hogy kételkedj húgod szeretetében. Leveled olvasása közben felmerült bennem a gyanú, hogy te féltékeny vagy a húgodra, ami nem ritka dolog testvérek között. Nem akarod vagy nem tudod észrevenni, hogy téged is szeretnek szüleid. Azonban, ha húgod kötelességtudóbb nálad, ne csodálkozz rajta, hogy őt dicsérik és neki adnak igazat. Ez így is van rendjén.*

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1983/84-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulóknak.

Felső korhatár: 15 év.

Tanulóidő: 3 év.

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft.

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350-től 550 Ft-ig.

Ösztöndíj-kiegészítés: 190 Ft.

Teljes ellátás és elhelyezés kollégiumban havi 210 Ft-ért, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereset 4000-től 4500 Ft-ig.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:

PNYV MAGYAR PAMUTIPAR

személyzeti és oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék

vagy 693-847

FIGYELEM!

Az 1983–84-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha, elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig, 8–15 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

CÍM: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.

Juttatások:

— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:

— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**

Ezenfelül megilleti a tanulót:

— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200—4400 forint** között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85–91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó–szövő szakmára lányokat, villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 éves.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.

Az utolsó évben a tanulók teljesítménybért kapnak.

A szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóba, a fiúk albérletbe kerülhetnek.

Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA

személyzeti osztály
Budapest XI. ker.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg a tanácsunkat, jelentkezz **TEXTILKIKÉSZÍTŐ** szakmunkástanulónak. E szép szakma egyik ágát, a **TEXTILFESTŐ** és **-KIKÉSZÍTŐ** szakmát egyaránt ajánljuk **LÁNYOKNAK** és **FIÚKNAK**; másik ágát, a **TEXTILNYOMÓ** szakmát csak **FIÚKNAK.**
Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500 Ft között van havonta. Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik. I. éves tanulóink 1500 Ft ruházkodási segélyt is kapnak.
Érdeklődésre — színes képekkel tarkított — részletes tájékoztatót küldünk.
Jelentkezni, érdeklődni lehet:
PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. — 1036
Telefon: 687-834

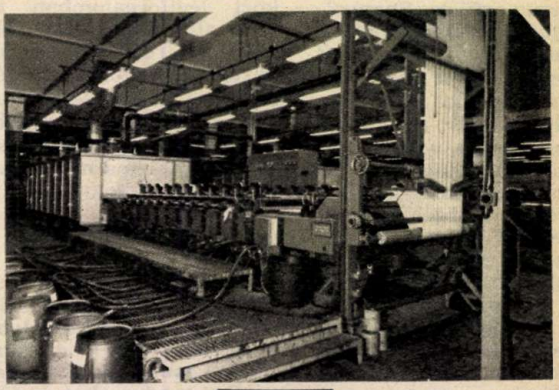

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1983/84-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező LÁNYOKAT: fonó, szövő, kötő; FIÚKAT: textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak, 16 éves korig.
FELVÉTELI VIZSGA NINCS! Tanulmányi idő 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően — fonó és szövő tanulóknak **350—700 Ft;** kötő- és textilipari gépszerelő tanulóknak **150—550 Ft** havonta.
JUTTATÁSOK: vidéki fonó, szövő és kötő tanulóknak havi **500 Ft,** budapesti tanulóknak havi **450 Ft;**
textilipari gépszerelő tanulóknak **250 Ft** vállalati ösztöndíjat fizetünk a nyári szünidőre is.

Kollégiumi elhelyezését minden vidéki tanulónak biztosítjuk, teljes ellátással munkaszüneti napokon is Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.
Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN a kereset **3500—4500 Ft.** Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 100—160 Ft-ért.
Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

CÍM: PNYV Kelenföldi Textilgyár személyzeti és oktatási osztály
Budapest XI., Budafoki út 111—113. — 1117
Telefon: 868-966/191-es mellék.

VOLT EGYSZER EGY FOCI-FIESTA

— TALÁN AKAD MAZSOLA IS
— VITA-VÁLOGATOTT
— LEFÜLELT MERÉNYLŐK
— FÉLÁRBOCON A BRAZIL ZÁSZLÓ
— A LEGGYORSABB GÓLOK

Mundial emblémás aranysárga dossziém ütött-kopott, szamárfüles, Spanyolországban használt jegyzetfüzetem is gyűrött, egy-két lap önállósította már magát, kijár belőle. Nem mindennapi élmény, nem szokványos munka volt a labdarúgó-világbajnokság! Mi az, amit még közreadhat a riporter a margókra, széljegyzetként felrótt megfigyelésekből? *Déry Tibor* a *„napok hordalékának"* nevezte ezt a közlési formát. Nem túl eredeti módon, de mindenféleképpen morzsáknak nevezhetjük a most következő mondatokat. Olyan ez, mint amikor a háziasszony ebéd után lesöpri az asztalt. A morzsák között talán akad mazsola is. Ebéd, azaz Mundial után vagyunk jócskán, itt az ideje az asztalsöprésnek. Íme, a madridi morzsák!

●●●

Pirulin. Így nevezte el a madridi utca embere a világbajnokságra épült rádió- és tévéközpont adótornyát, a Torrespana névre hallgató óriástűt. A Pirulin tökmagot vagy a mi szóhasználatunkkal picit, borsszemet jelent. Világos, hogy a spanyol főváros legmagasabb építménye, a kétszáz méternél is magasabb torony csak tökmag lehet! Gyorsan megismerkedhettünk egy másik kifejezéssel is. A mi „koponyánként" — azaz egy főre jutó — szavunknak ott a „szakállanként" felel meg. (Sima arcúak hátrányban.)

●●●

Az oly nagy meglepetést okozó algériaiak nem csak játékukkal állították váratlan helyzet elé a spanyolokat. Problémát okoztak érkezésükkel is. A nemzetközi légiforgalomban ma már alig használatos légcsavaros repülőgéppel érkeztek Spanyolország légterébe, mindenféle repülési terv nélkül. Mivel valahol Spanyolországban földet értek, a probléma mégis megoldódott valahogy!

●●●

A világbajnokságra megjelent a sok kimutatás között egy olyan is, amelyben a korábbi VB-k álomcsapatait mutatták be. Bennünket magyarokat az 1954. évi svájci világbajnokság legjobb tizenegyének elolvasása töltött el a legnagyobb örömmel. A huszonnyolc évvel ezelőtti álomcsapatban szerepelt ugyanis Grosics, Bozsik, Kocsis, Hidegkúti, Puskás és Czibor neve is. A spanyolországi VB után én is összeállítottam a magam válogatottját. Nagy merészség, de hát miért ne játsszam a nevekkel. Íme, az 1982-es VB-válogatottam: Zoff — Gentile, Scirea (mindhárom olasz), Passarella (argentin), Junior (brazil) — Giresse, Tigana (mindkettő francia), Antognoni, Tardelli — Rossi (mindhárom olasz), Eder (brazil). Lehet vitatkozni!

●●●

A magyar labdarúgó-válogatott San Juan-i szállásheiyén, a Sidi Sol Hotelban tekepálya, nyitott és fedett uszoda, szauna, golfpálya, röplabdapálya és három teniszpálya állt nemcsak a szállóvendégek rendelkezésére — igaz, nem ingyen! „Nyugodtan végigmehet a háromezer kilométeres tengerparton — mondta az igazgató —, sehol nem talál szállodát sportolási lehetőség nélkül!" Csak mintegy harminc kilométeres szakaszt autóztam többször oda-vissza, de nemcsak a szállodákban lehetett sportpályákat látni, hanem a lakóházak előkertjeiben, „udvaraiban" is ott virított mindenütt legalább egy medence, egy-két teniszpálya és két-három fronton-pálya. Ez utóbbi a baszkok által elterjesztett már-már nemzeti sport Spanyolországban. Mit mondjak, irigykedtem egy kicsit!

*

A csere hozzá tartozik a mérkőzésekhez. Rummenigét a hosszabbításban, a franciák vezetésénél állította be a nyugatnémet szövetségi kapitány. Sokan kaptak a fejükhöz, ekkora kockázatot, hiszen Rummenigge sérüléssel bajlódott. A szőke csatár gyorsan gólt lőtt, ha csak büntetőrugásokkal is, de továbbjutott az NSZK. A magyar—belga találkozón Mészöly Kálmán szövetségi kapitány magyar vezetésnél frissítésként küldte pályára a mindenféle mérés szerint kitűnő erőállapotban levő Csongrádit. A belgák — többek között — Csongrádi hibájából kiegyenlítettek, a magyarok kiestek. Ki hitte volna, hogy ekkora „szerencse" is kell a cserékhez?

●●●

Moldova György író mondotta még a magyar—belga mérkőzés előtt: „Olyan ez, mint egy esernyő. Ha tovább is jutunk, a magyar foci azért még ázik!"

Játékosaink nem tudhatták, hogy milyen veszély fenyegette az alicantei argentin—magyar mérkőzést. A spanyol hatóságok az első szakasz mérkőzései után hozták nyilvánosságra, hogy június 11-én Murciában elfogtak két horvát és egy spanyol származású terroristát, akiknél négy pokolgépet, nagy mennyiségű fegyvert és lőszert találtak. A takarítószemélyzettel együtt akartak bejutni a stadionba. Azért az argentin mérkőzésen akarták elhelyezni bombáikat, mert úgy vélték, hogy a világbajnoki cím védőinek játékát figyelik a legtöbben, akciójuk így a leghatásosabb. Szerencsére egy héttel korábban rendőrkézre kerültek. A szervezők azért vártak a hír bejelentésével, mert nem akarták megzavarni a Mundial hangulatát, menetét és meg akarták várni azt is, hogy mind a négy válogatott elhagyja az alicantei—elchei csoport színhelyét.

●●●

Szégyenletesnek nevezte brazil rádiós kollégám az NSZK—Ausztria mérkőzést, amelyet mások szerint is kár volt lejátszani, hiszen előre biztosra lehetett venni a nyugatnémetek egygólos győzelmét, amellyel Rummeniggéék és Prohászkáék kiejtették az ugyancsak négypontos Algériát. Egy szemtanú szerint az NSZK együttesének hároméves ellátására elegendő lenne az a tojás- és paradicsom mennyiség, amennyit hozzájuk hajigáltak felháborodásukban a gijoni szurkolók.

MADRIDI MORZSÁK

Dino Zoffhoz semmit sem kellett hajigálni. A VB legidősebb játékosáról és legjobb kapusáról, mellesleg világbajnokról, rengeteg cikk, fénykép jelent meg. Az egyik cikk címe: Legenda a kapuban. Az egyik fénykép aláírása: Hja, aki már betölti a negyvenet, jobban tartja magát, mint a taknyosok!

●●●

Idézet az Il Messageroból (olasz újság) az olasz—brazil után: Mi olaszok vagyunk az igazi brazilok!

Az olasz—brazil összecsapás után Brazíliában félárbocra eresztették a nyilvános épületeken lengő zászlókat, a világbajnokságra készült kiadványokat látványosan elégették, a szövetségi kapitány családjának ismeretlen vidéki helyre kellett menekülnie, Fortalezában egy húszéves fiú golyót röpített a fejébe. Tegucigalpában viszont háromszázezren várták és hősökként ünnepelték a hondurasi válogatottat. Brazília ötödik lett a Mundialon, Honduras nem jutott a legjobb tizenkettő közé. Erre mondhatjuk, minden relatív!

●●●

A japán Seiko cég ezen a világbajnokságon is meghirdette a leggyorsabb gól versenyét. Azokat jutalmazta egy-egy aranyórával, akik a mérkőzéskezdéshez viszonyítva legkorábban szereztek gólt. Az angol Robson a franciáknak az első percben lőtt góljával első, Nyilasi Tibor a salvadoriaknak a harmadik percben fejelt góljával a második lett ebben a versenyben. Még a csoportmérkőzéseken többen is sajnálkoztunk, hogy Robson oly gyorsan leszorította az első helyről Nyilasit. Akkor a magyar kapitány így replikázott: „Kit érdekelne egy arany Seiko-óra, ha bejutnánk a legjobb tizenkettő közé!" Órát sikerült nyerni, egy fordulót előbbrelépni nem. Talán-talán a következő VB-n ez utóbbi is teljesül...

Novotny Zoltán

CZIFFERSZKY BÉLA RAJZA

TÖPRENGŐ

OKTÓBER hónap gazdag évfordulónaptárából és más egyéb témákból állítottuk össze rejtvényrovatunkat.

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 11. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ"

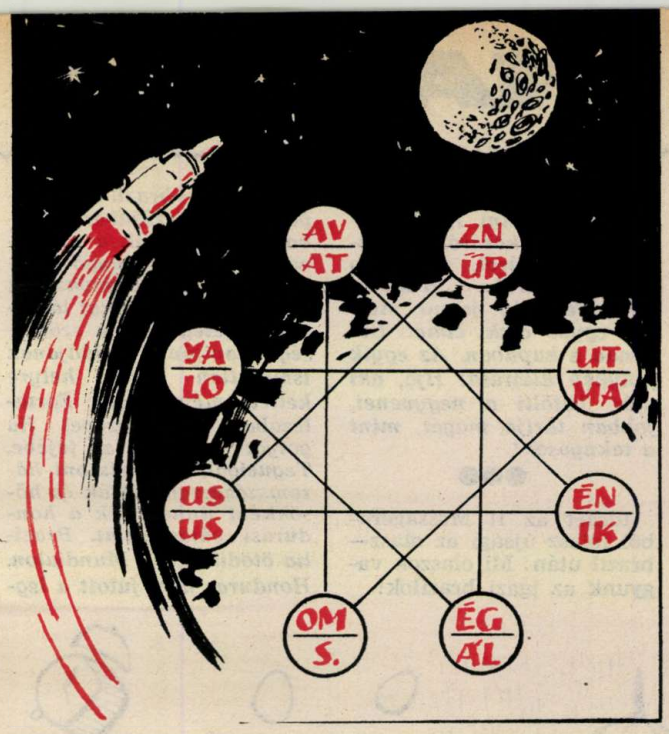

A VILÁGŰRBEN: 15 évvel ezelőtt, 1967. október 18-án ereszkedett le egy szovjet csillagászati objektum egy távolabbi bolygóra, hogy arról adatokat továbbítson Földünkre. Az objektum nevét — és a bolygó nevét — rejtvényünkből tudhatod meg. A körökben levő betűpárokat kell összeolvasni. Előbb a felsőket, azután az alsókat. Az összekötő vonalak segítséget nyújtanak hozzá.

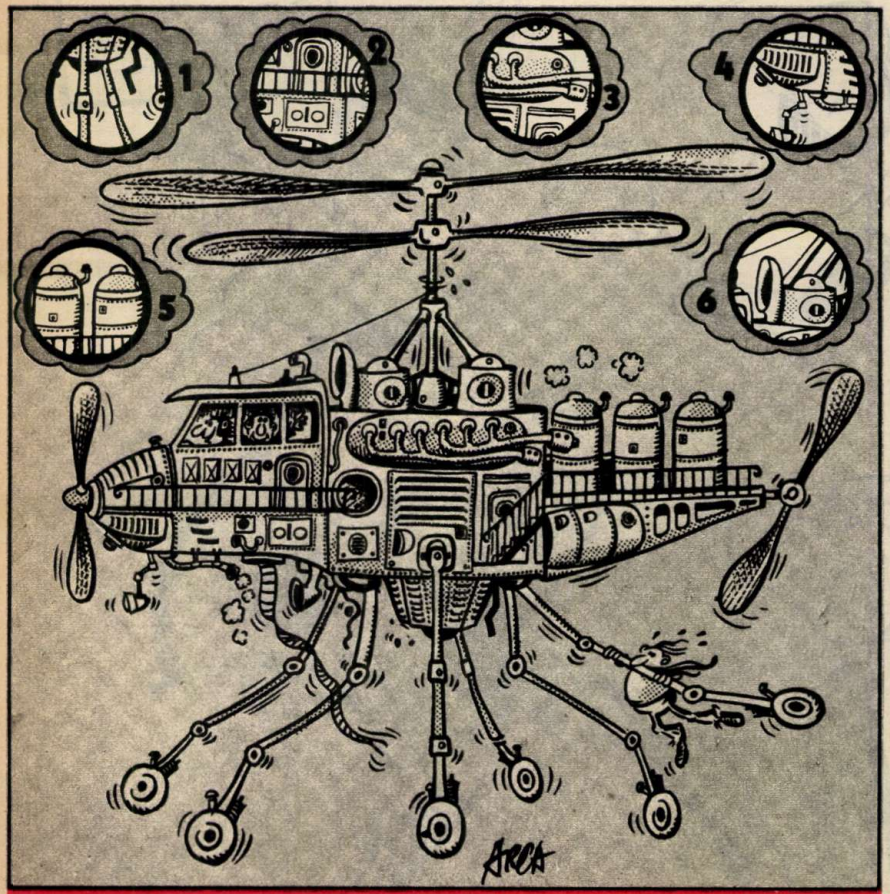

FANTASZTIKUS HELIKOPTER. Ilyesmit csak egy agyafúrt rajzoló tud kitalálni. Egyes részeit külön is megrajzolta. Vajon a hat közül melyik illik bele a nagy rajzba?

A JEGESMEDVE halat fog. Hányat? S melyiket tudná a Balatonból is kihalászni?

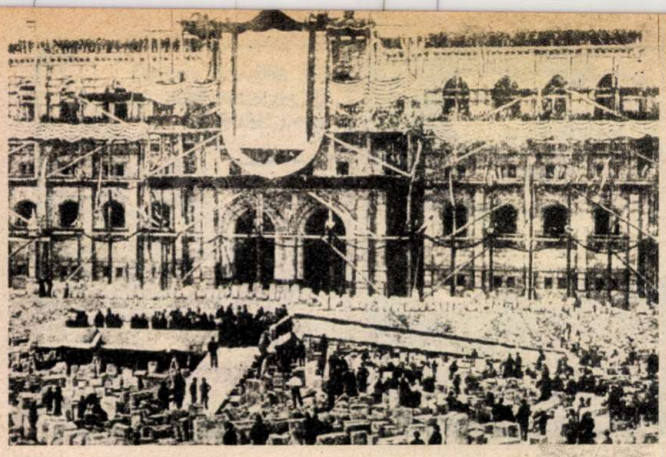

AZ ÉPÜLŐ ORSZÁGHÁZ. 1885-től 1904-ig tartott az építkezés. 80 évvel ezelőtt, 1902. október 8-án a képviselőház már ebben az épületben tartotta ülését. Kérdésünk: ki az Országház tervezője? 1. Hauszmann Alajos X. Ybl Miklós 2. Steindl Imre.

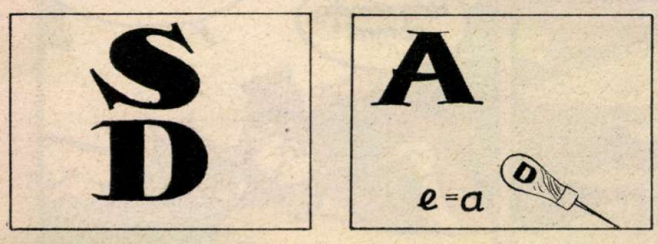

NEVEK. Két fiúnév húzódik meg e betűk mögött. Az egyikük októberben is ünnepelheti névnapját. Ki ő?

HÁROM CÍMER — három ország. E hónapban (többek között) Uganda (9-én), a Fidzsi-szigetek (10-én) és Ausztria (26-án) ünnepli a függetlenség kikiáltásának évfordulóját. Képünkön e három ország címere látható. Kérdéseink: 1. Melyik világrész közelében terül el a Fidzsi-szigetek? 2. Ausztria címerének közepén levő pajzs három mezeje milyen színű? 3. Ugandának mi a fővárosa?

A 21. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A KÍSÉRLETEZŐ: Luigi Galvani. – BETŰREJTVÉNYEK: Mária, Diána. – HÍRES KIRÁLYOK: a, b, b, a, b, b, a. – A FELTALÁLÓ: Beszélő újság. – ÁLLAMFÉRFI: szabadság, független. – AZ ELSŐ: Lunyik-kettő holdszonda.

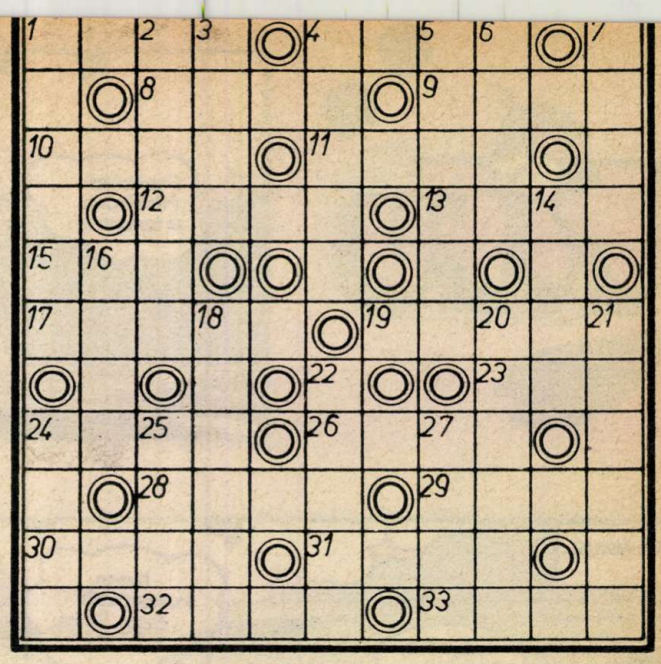

A KÖLTŐ. 170 évvel ezelőtt, 1812. október 10-én született egy magyar költő, aki egy obsitos katona érdekes figuráját rajzolta meg a legismertebb költeményében. A költő vezetékneve a vízszintes 17. sorban, keresztneve pedig a vízszintes 19. sorban olvasható.

VÍZSZINTES: 1. Legyalult deszka. 4. Nyersanyagból készterméket készít. 8. Tó a Szovjetunióban. 9. Becézett női név. 10. Tengeri hínár. 11. Ritka férfinév. 12. Nem kicsi, visszafelé. 13. Népszerű opera címe. 15. Menyasszony. 17. Az obsitos költőjének vezetékneve. 19. ... és a keresztneve. 23. Tengerentúli ország. 24. Öreg emberé. 26. Enélkül nem szultán a szultán! 28. Ilyen lámpa is van. 29. Ázsiai ország. 30. Síkidomokban található. 31. Becézett fiúnév. 32. Pest megyei község, visszafelé. 32. Régi hadiszerszám.

FÜGGŐLEGES: 1. Puha anyagból való hosszú, keskeny csík. 2. A mi népünk. 3. Bács-Kiskun megyei község, visszafelé. 4. Női név. 5. Álomba ringatja, régiesen. 6. Leghíresebb karnevál. 7. Bölcsődében dolgozik (zárt betűk: D). 14. Finom főtt tészta. 16. Ez volt régen a méltóságos cím. 18. Keményre edzett. 20. Prémes állat. 21. Békés megyei község. 22. Így is nevezik a szikvizet (zárt betű: S). 24. Kutyafajta (második zárt betű: R). 25. Díszruha. 27. Megbízhatatlan ember.

A BALLADÁK ÍRÓJA.

Száz évvel ezelőtt, 1817. október 22-én halt meg a nagy magyar költő, Arany János. Néhány balladájának a címét soroljuk fel. A hét költemény között van egy „kakukktojás", egy olyan vers, amelyet nem Arany, hanem Vörösmarty írt. Melyik az?

ROZGONYINÉ
A DALNOK BÚJA
V. LÁSZLÓ
A BÚVÁR KUND
SZIBINYÁNI JANK
ZÁCS KLÁRA
MÁTYÁS ANYJA

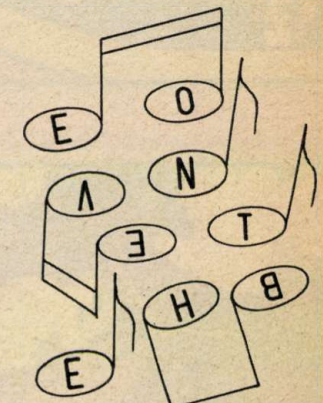

ZENEI VILÁGNAP. Az UNESCO határozata alapján, 1975 óta, október első napja a zene ünnepe. Rejtvényünk betűiből egy világhírű zeneszerző nevét állíthatod össze. Szimfóniái biztosan fölcsendülnek ezen a napon a hangversenytermekben. Ki ő?

PIFU

Szeretek halászni a tengeren.
Én meg imádom a roston sült halat.
POUF POUF
Itt álljunk meg! Biztosan lesz szerencsénk!
Halszag ...

KÉT ÓRA MULVA...
Sajnos, semmi ...
Nem harapott egy sem.
ÖT ÓRA MULVA ....
Még mindig semmi!
GRR!

NEVETSZ? Akkor mutasd meg te, hogy mit tudsz!
Na ugye! Neked se megy!
Figyelj csak! Szardínia!

Ez biztosan elég lesz kettőnknek. Induljunk haza.
?
1937

A REJTVÉNY VB BAJNOKAI

A nyári MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN rejtvényei közül sokat fejtettetek meg. S ami a fő dolog: jók a megfejtések. A bíráló bizottság örömmel vette tudomásul, hogy jól ismeritek a földrajzot. Különösen azt a huszonnégy országot, amelyeknek a csapata bekerült a focidöntőbe. Így hát a szerencsekerékből kihúztuk a nyertesek nevét. Előbb a fődíjak „lelték meg" gazdáikat.

KEMPINGKERÉKPÁRT kap: Winkler Zsuzsanna és György (Szekszárd, Kölcsey ltp. 24. — 7100), valamint Riba Erzsébet és Tibor (Raposka, fő u. 64. Pf. 124. — 8300).

FÉNYKÉPEZŐGÉPET nyert teljes felszereléssel: Hatos Zsolt (Kisbajcs, Kossuth u. 30. — 9062).

KEMPINGSÁTRAT nyert: Marosvölgyi Viktória (Tatabánya, Sárberek 205. II/9. — 2800) és Kirádi Gabriella (Sopron, Vörös Hadsereg u. 29. — 9400).

A játékok nyertesei:

AUTÓVERSENYPÁLYÁT: Horváth László (Sopron, Pócsi u. 1—3. — 9400).

ADÓ-VEVŐS TEREPJÁRÓT: Jánoska Péter (Veszprém, Ady E. u. 52/B. II. 5. — 8200).

TÁVIRÁNYÍTÁSÚ AUTÓT: Börcsök Zsolt (Kiskunhalas, Erdei F. tér 6. D. 2. f. 44. — 6400).

SZÖVŐSZÉKET: Herczegh Adél (Túrkeve, Pressol M. u. 1. — 5420).

FUTBALL-LABDÁT: Alföldi Róbert (Ordas, Arany J. u. 10. — 5335) és Litkei István (Budapest, Kővágó 4. IV. 19. — 1108).

TELEFONOS JÁTÉKOT: Kovács Mónika, (Budapest, Liget u. 94. — 1102).

PINGPONG-felszerelést: Székely Márton (Budapest, Vend u. 23. — 1025), valamint Szabó Ildikó (Lőrinci, Gábor Áron u. 23. — 3021).

MIKROSZKÓPOT: Fehérváry Andrea (Baja, Sirály u. 3. II. 3. — 6500).

TÁVCSÖVET: Kiss Marianna (Gerendás, Kossuth u. 77. — 5925).

TOLLASLABDÁT: Szabó Mária (Abádszalók, Gorkij u. 33. — 5241) és Csalavári Rita (Nagykanizsa, Korvin O. u. 8/D. — 8800).

RULETTET: Béres Sándor (Nagykanizsa, Ady E. u. 11. II. 15. 8800).

KÉPKIRAKÓ JÁTÉKOT: Molnár Marianna (Nagykovácsi, Puskin u. 14. — 2094).

TÁRSASJÁTÉKOT: Talpas Krisztina (Szeged, Vedres u. 14/a — 6726), Benke Szilveszter (Vasvár, Nagyköveshegy u. 6. — 9800), Kovács Levente (Martonvásár, Széchenyi u. 17. — 2462), Tasi Péter (Szigetszentmiklós, Radnóti u. 5. — 2310).

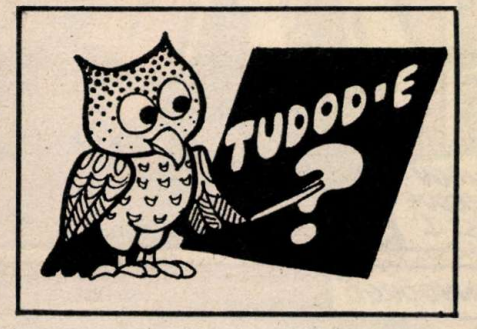

A régi görögöknél az úszás nem számított sportnak. Az emberek azért úsztak, hogy izmosodjanak és egészségesebbek legyenek. Abban az időben a legnagyobb sértés az volt, ha valakinek azt mondták: „Te nem tudsz sem úszni, sem olvasni!"

A világ legnagyobb szótára az „Oxfordi Angol Szótár", amely 414 825 címszót és 1 828 306 szókapcsolatot tartalmaz. A szótár összeállítását 1858-ban kezdték, és 1928-ban fejezték be.

A régi egyiptomiak nagyon ügyesen tudtak számolni az ujjaik segítségével. A számtani műveleteket hihetetlen gyorsasággal végezték el a tízezres számhatáron belül.

A tengerekben kb 20 000 féle szivacsállatka él, melyek közül legszebbek az égszínkék szivacsok.

A tengerekben kb. 20 000 féle szivacsálalkalmaztak zászlójelzéseket hírközlés céljából még a XIII. században.

A keresztes háborúk idején, a vitézek postagalambokat vittek magukkal. Az ütközetek után ezekkel küldtek haza üzeneteket a családjuknak.

A tudósok kísérleteikkel bizonyították, hogy a színes fény növeli az ember izomerejét. Például a narancssárga fény hatására az ember másfélszer olyan erővel szorít a kezével, mint egyéb körülmények között.

Már a fiatal csikó is 10—15 liter vizet iszik meg naponta.

A régi rómaiak úgynevezett „ostromkoszorúval" jutalmazták azt a hadvezért, aki harc árán foglalta el az ostromlott várost. A koszorút az elfoglalt város területéről származó füvekből és virágokból fonták.

A XIII. században Konstantinápolynak már félmillió lakosa volt. Ugyanebben az időben Párizsban csak százezer ember élt.

Japánban a kardvívás már négyezer évvel ezelőtt is ismert sportág volt.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokná, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.1219 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Odüsszeusz és a Küklopsz 5

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

(Folytatjuk)

82/26
XXXVII. ÉVF. 1982. OKTÓBER 7. ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

MARKUKBAN HORDANÁK A FÉNYT

(RIPORTUNK A 4–5. OLDALON)

KI LESZ A KRISTÁLY-SZÉPE ?

TE IS MEGSZEREZHETED EZT A BÜSZKE CÍMET!

VEGYÉL RÉSZT „SZÉPSÉGVERSENYÜNKÖN"!

A PAJTÁS LEGÚJABB KÜLÖNKIADVÁNYÁBAN, A KRISTÁLY –„SZÉPSÉGVERSENY"– MAGAZINBAN RENDHAGYÓ SZÉPSÉGVERSENYT HIRDETÜNK BAKFISOKNAK, KAMASZOKNAK.

JELENTKEZZ, MI NEM CENTIZÜNK!

ARRA VAGYUNK KÍVÁNCSIAK, HOGY MENNYIRE VAGY EGÉSZSÉGES, EDZETT, ÜDE, JÓL ÁPOLT, TISZTA, ERŐS, ÉRTELMES!

SZERINTÜNK A SZÉPSÉG NEM MÁS, MINT – EGÉSZSÉG . . .

A KRISTÁLY –„SZÉPSÉGVERSENY"– MAGAZINBÓL NEM CSAK AZT TUDHATOD MEG, HOGY MIKÉNT VEHETSZ RÉSZT VERSENYÜNKÖN.

MEGISMERKEDHETSZ A ZSŰRIVEL, AMELYNEK TAGJAI ELÁRULJÁK, HOGYAN PONTOZNAK MAJD.

MEGTUDHATOD, HOGY A „LEGEGÉSZSÉGESEBB MAGYAR": FARKAS BERTALAN SZERINT EGY MAI GYEREK BÖLCSEN TESZI, HA ÚGY ÉL, EDZ, MINTHA ŰRHAJÓSNAK KÉSZÜLNE.

DR. LUX ELVIRA VISZONT FÖLDI DOLGOKAT BONCOLGAT, NEVEZETESEN AZT, HOGY MI A SZÉP A SZERELEMBEN? TÖBB VÁLASZT IS AD.

ÍME EGY A SOK KÖZÜL: „MAGA AZ A TÉNY, HOGY VAN!"

SZÍNES DUPLA POSZTEREN MUTATJUK BE KOVÁCS KATIT, AKINEK A KONCERTEKEN MUTATOTT „KONDIJÁT" SOKAN IRIGYLIK – MÉG A SPORTOLÓK KÖZÜL IS.

A NÉPSZERŰ ÉNEKESNŐ „LELEPLEZI MAGÁT": „MOZGÁS, SPORTOLÁS NÉLKÜL EGYETLEN NAPOMAT SEM TUDOM ELKÉPZELNI!"

VEGYÉL PÉLDÁT RÓLA. HA MEGTESZED, ESÉLLYEL INDULSZ „SZÉPSÉGVERSENYÜNKÖN"!

PRÓBÁLD MEG: TE IS LEHETSZ A KRISTÁLY SZÉPE!

VEDD MEG MAGAZINUNKAT!

KAPHATÓ: AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL ÉS AZ ISKOLÁKBAN.

JELENTKEZZ!
FEJTSD MEG A MAGAZIN REJTVÉNYEIT,
TÖLTSD KI A TESZTLAPOT,
KÜLDD BE SZERKESZTŐSÉGÜNKBE!

A GYŐZTESEKRE ÉRTÉKES NYEREMÉNYEK VÁRNAK, ÉS AMI A LEGFONTOSABB: AZ EGÉSZSÉG!

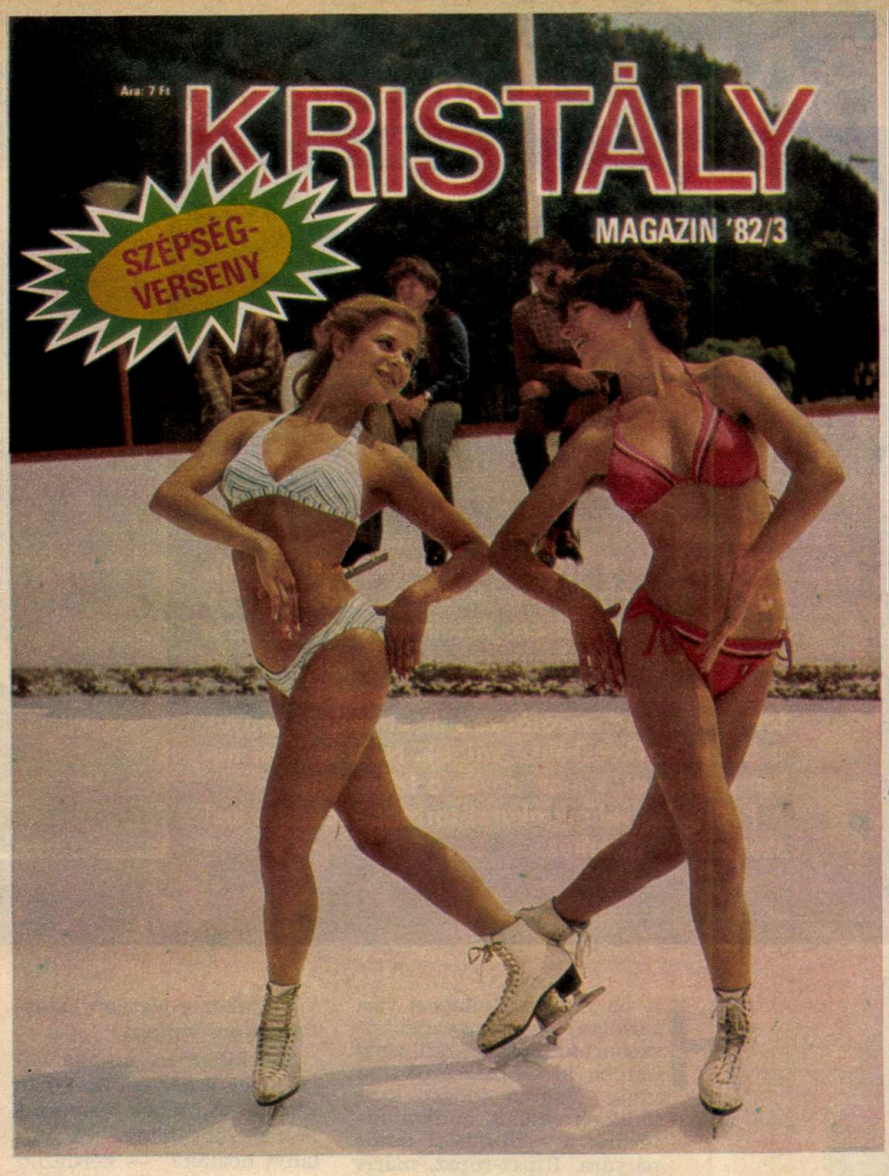

A Kristály szépeit nagyszabású, nyilvános vetélkedőn választja meg a felnőttekből és gyerekekből álló zsüri! A döntő november 27-én lesz az óbudai úttörőházban

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

MARKUKBAN HORDANÁK A FÉNYT

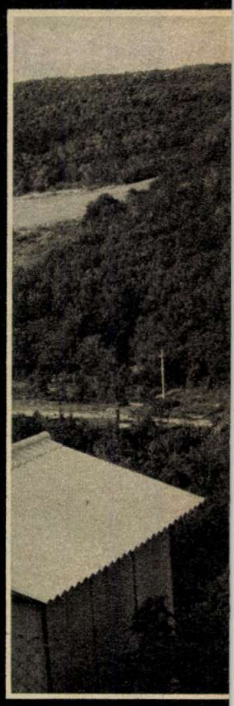

Játsszunk!

Hunyd be a szemed, de ne egészen. Hagyj egy résnyi helyet, hogy kiláss pilláidon át, és próbálj olvasni. Elsőre izgalmas a dolog: szemed érdekesen vibrál, ugrálnak a betűk előtted. De ahogy múlik az idő, úgy unsz bele a játékba: szemed vibrálásába itt-ott szúrás vegyül, a betűk bakkecskékké válnak. Nem telik el néhány pillanat, s már zavar a félhomály.

Pedig, ha velünk akarsz tartani, szoktatni kell szemed a sötéthez.

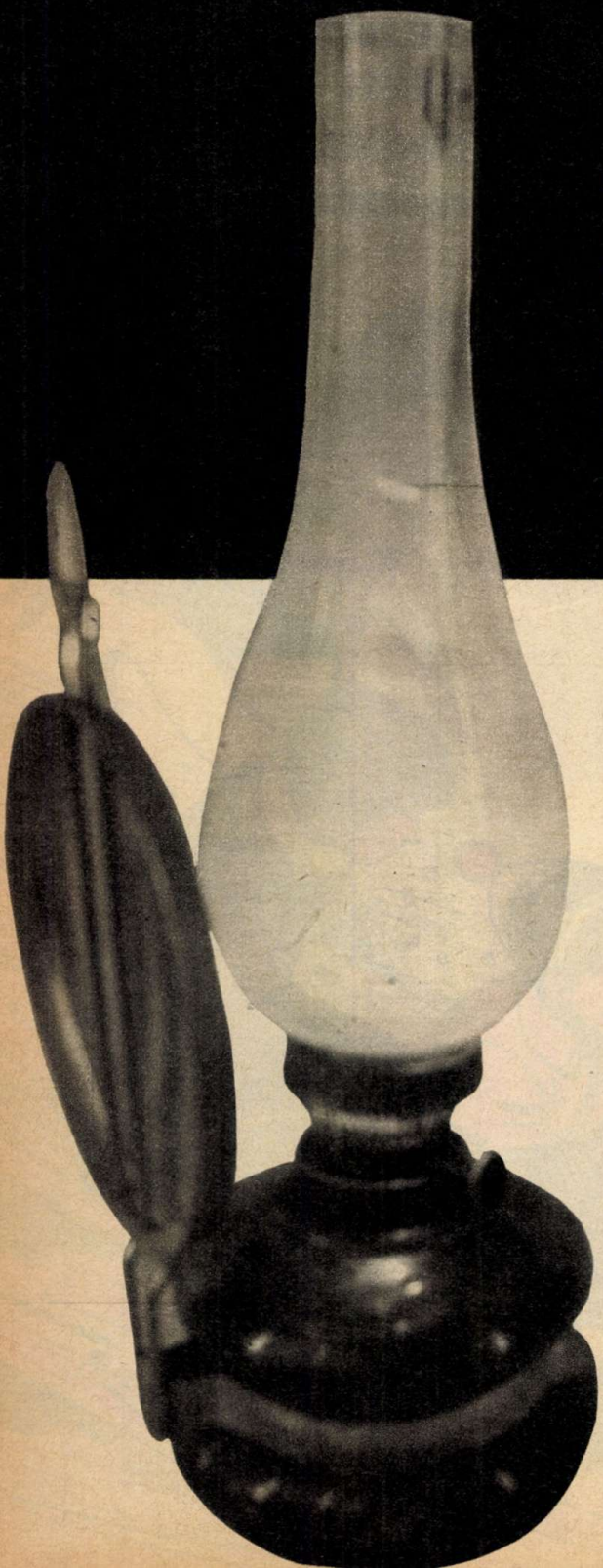

Ha az ember Budapest határában, az Osztyapenkószobornál buszra száll, vagy autóba ül — összeszűkül a világ. Mintha időgép száguldana velünk, amikor rátérünk a nemzetközi autópályára. Ripsz-ropsz, máris a Velencei-tónál vagyunk. Néhány gondolatvillanás, íme, itt a Balaton. De most nincs szükség ekkora távolságra.

Elég tizenhét kilométert haladni, hogy harminc évet menjünk vissza az időben.

Elvisszük a reményt

Gyönyörű látvány az M7-es autóút két oldala Érdnél. Jobbra, fönn a dombon és balra, a lefelé futó utcák mentén takaros házak, körben csupa zöld. Mintha csak üdülőhelyen lennénk. Valóban ott vagyunk: az érdiek egy része csak hétvégekre jár ide. De azért akad itt élő is jócskán! Ötvenezerből (ennyi ma a fiatal város lakossága) tizennégyezren élnek a település Parkvárosnak nevezett részén. Tizennégyezerből kétezer gyerek. Ez az a része a városnak, ahol a legkevesebb házban van víz, s ahol a legtöbb lakásban nincs villany.

Szürkületben, munka végeztével érkezünk a Fűzfa utcába. A népek összeszaladnak jöttünkre. „A villanyt hozták?" — kérdezik. Elszégyelljük magunkat: nem, nem a villanyt. Legföljebb a reményt.

— *Nem is tudjuk, mi miatt is fájjon a fejünk!* — mondja *Szányi Béla.* — *Nagy gond a víz: hiába építettük fürdőszobával a házakat, máig nem tudjuk használni. Mégis, a vízhordáshoz csak hozzászokik az ember. De hát a fényt nem hordhatjuk a markunkban. Bár hordanánk legszívesebben. Itt élünk az űrhajók korában, és petróleumlámpával világítunk.*

Az utcában, amelynek hepehupáit kerülgetjük a félhomályban, a harmincas évek nagy telekvásárlási lázában telepedtek meg az első lakók. Majd követték őket sorban a többiek. Így lett az egykori faluvégből — város.

— *Dehogy város ez!* — mondja egymás szavába vágva a két szomszédasz-

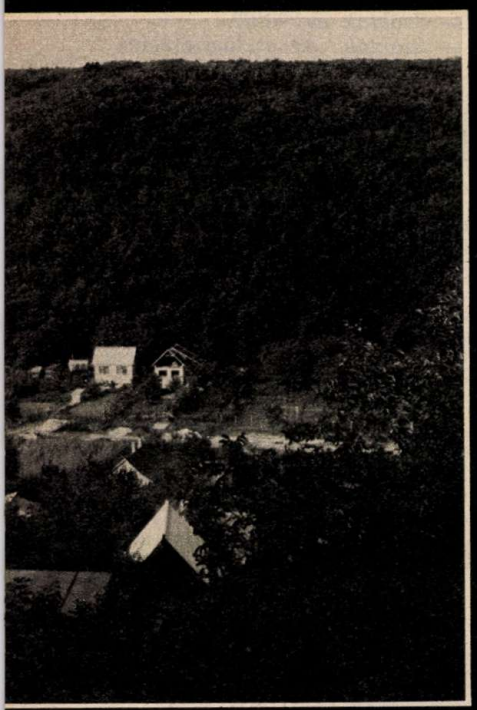

Érdi látkép
Törökbálint határában.
Az egykori faluvég ma — város

Kinek a villany,
kinek a víz a gondja.
A vízhordás a gyerekek
megszokott foglalatossága
Parkvárosban

Jellegzetes érdi életkép:
a ház tetején a pózna
réges-régen villanyra vár

szony: *Sósné* meg *Erdősné*. — *Hogy lehetne városnak mondani, ahol nem használhatunk mosógépet, hűtőszekrényt, nem nézhetünk tévét. Már fizetnénk is a villany bevezetéséért, csak lenne. De egyszer a tanácsnak pénze nincs, másszor a hálózat kicsi. Először hetvenháromban ígérték a bekötést. Lassan nyolcvanhármat írunk. Tudják, hányan költöztek el innen a villany miatt?!*

Megszokni a petróleum szagát

Sorolják a neveket: melyik család ment Budaörsre, ki Budakeszire, ki meg Pestre gyerekestül, a jó levegőről nehezebb körülmények közé. Maradtak persze, így is a vidéken. A Fűzfa utcában tizenkét család él, tizenkettőben kétszer annyi gyerek. Szányiéknál *István* a nagyobb testvér, ma műszerész a BKV-nál. Érden tanult általános iskolában, szakmunkásképzőben. Petróleumlámpa mellett.

— Volt más gyerek is az osztályban, akinél ne lett volna villany?

Kereső ember létére, sorsát mintha máig szégyellné, úgy mondja:

— *Én voltam az egyetlen.*

Ilyen egyetlen most a Törökbálinti úti iskola negyedik osztályában a testvére.

— Ági, milyen tanuló vagy?

— *Hármas-négyes. Nincs bajom egy tantárggyal sem, csak a matekot nem nagyon szeretem.*

— Mi akarsz lenni?

— *Ápolónő.*

— Itt, Érden?

Fölveti fejét, s a szemembe mondja:

— *Nem. Ott, ahol van villany.*

Három házzal odébb *Fejt Ildikó* lakik. Nyolcadikos, fodrásznak készül. A szomszédok azt mondják róla: példás magaviseletű, jó tanuló. A petróleumlámpa említésére elmosolyodik. Halvány, szomorkás a mosolya.

— *Mindent meg lehet szokni. A kevés fényt is, a petróleum szagát is. Nem mondom, jobb lenne a villany. De ha egyszer nincs.*

Elnézek az iskola felé. Három kilométer az út, felét erdő között kell megtenni. Világítás ott sincs.

— Nem féltek hazafelé jövet?

— *Van, aki fél. Én nem. Megszoktam ezt is. Néha énekelek, hogy hallják, hogy jövök. Csak a kutyák miatt kellemetlen. Sok erre a kóbor kutya, sokszor megzavarják a kicsiket.*

— Arra gondoltál-e, hogy elmenj innen?

— *Nem. Én itt akarok maradni. Talán férjhez megyek, talán építek egy házat. Persze olyat, amiben már van villany.*

Őrt minden gyerek mellé

Rétváry Sándor, az iskola igazgatója örül is jöttünknek, meg nem is. Elmondta már de sokszor, a villany ügyét! Mert nemcsak a házaknál nincs világítás, de még az iskola előtt sincs. Hatszáz gyerek jár át napjában kétszer a zebra, a villany nélküli úttesten. Úttörőrendőrök vagy tanárok vigyázzák a tanulók útját. De hát nem lehet minden gyerek mellé őrt állítani. Gyakori errefelé a baleset.

— *Az egyedüli biztató, hogy gyerekeink tanulásán nem látszik meg, milyen körülmények között élnek* — mondja az igazgató. — *Pedig, hogy idekerültem, hányan figyelmeztettek! Nem mondom, fegyelmi ügy az itt egy héten annyi akad, mint másutt egyetlen évben. De rövid idő alatt beláttam: a nehéz sorsú Parkvárosban is emberek élnek, s a gyerekek is olyanok, mint másutt. Kicsit rosszak, de érdeklődők, értelmesek, többre vágyók.*

Ezzel a biztatással hagyjuk el a parkvárosi iskolát. Ahogy autónkkal bukdácsolunk a dimbes-dombos utcákon, fény jön a város felől. Este van, a villanygyújtás ideje.

Major Árvácska

Fotó: Szalay Béla

BOJTORJÁN

A fiú köpenyét kigombolva hordta, a kék lepel, mint két szárny, úszott utána. Nadrágját örökölhette: színe megfakult, térdben megkopott, fél kézzel időnként összefogta a derekán. A nadrág nagy volt. Magamban Sanyinak neveztem, nem így hívták, persze. De hát igazi nevét nem árulhatom el: ott láttam meg először, fekete betűkkel a szégyentáblán. A tanítónő odasúgta: ő a leghanyagabb gyerek az iskolában.

Ekkor lettem kíváncsi Sanyira.

Félrehúztam, leültünk egy padra. Beszélgettünk.

— Igaz a hanyagság, te Sanyi?

— Igaz — mondta, és nem nézett rám. — Én mindig otthon felejtek valamit.

Legyintett.

— A tanulás hogy megy?

Játszott kezével a padon, szótlanul.

— Nem valami jól — mondta egy darab hallgatás után. — Volt, hogy megbuktam. De a vizsgán átmentem! Aztán volt úgy is, hogy nem... De most semmiből sem állok bukásra!

— Nem szeretsz tanulni?

— Hát, nem nagyon.

— Mit szeretsz?

Megélénkült, hangja fölcsendült.

— Az állatokat! Azokat nagyon szeretem. Ismerem én mindegyiket, meg azok is ismernek engem. Apám állatgondozó, sokszor segítek neki. Csak úgy, kedvemre. De a nyáron napszámban dolgoztam. Még pénzt is kaptam!

— Hallom, a növényeket is szereted.

— Azokat is. Tudom mindnek a nevét. Meg hogy hol találom őket. Mikor az iskolában gyűjteni kellett, én szedtem a legtöbb bojtorjánt. Az nagyon hasznos: emberek gyógyulnak meg tőle. Nekem ugyan nem kell, de egy kis pénzt lehet csinálni belőle.

— Van példaképed?

— Van, az apám. Jó ember, ért az állatokhoz.

— Te mi akarsz lenni?

— Sofőr. Buszon viszem majd az embereket.

— Utazni szeretsz-e?

— Nem utaztam még csak egyszer. Pestre. Nem is kívánkozom sehová. Csak a vízhez. Van egy rokonunk, hajós. Mindig a tengeren jár. Oda én is elmennék.

— Itt akarsz élni a faluban?

— Itt én! Miért? Jó a földje, meg lehet termelni benne az ennivalót. Meg aztán itt még maga Rózsa Sándor is járt.

— Járt?

Közelebb húzódott, suttogóra fogta hangját, lehunyta szemét.

— Ha mondom! Egyszer Rózsa Sándor bement a kocsmába. Nem ismerték meg. Azt mondta a kocsmárosnak: mindenki az én vendégem, aki kéz nélkül iszik a pohárból. Zsandárok is voltak a kocsmában, próbálták erősen, nem tudtak inni. Bezzeg Rózsa Sándor! Kiitta az egész poharat! Jót nevetett, de azért fizetett mindenkinek. A zsandárok jól lerészegedtek. Akkor megmondta: ő Rózsa Sándor. Elhiheti, hogy így volt. A nagyapámtól hallottam.

— Aztán, te Sanyi, hogy élsz majd húsz év múlva?

— Hogy-e? Boldogan.

— Mi a boldogság?

— Ha nem csúfolják az embert.

— Szoktak csúfolni?

— Szoktak. Az osztálytársaim.

— És az fáj?

— Fáj. De nekik nem mutatom.

Lába menésre indult, köpenyszárnya meglebbent a hátán. Nem marasztaltam. Köszönésképpen kezet fogtunk.

— Ha majd egyszer eljön — mondta —, szedek magának bojtorjánt. Csak úgy, ingyér.

Rám nézett. A szeme kék volt.

A tanítónő később legyintett. No, már ez a Sanyi megint miket nem talál ki! Még hogy Rózsa Sándor ebben a faluban? Ugyan. Nem is volt még akkor falu.

Nem szóltam.

Estére azért beültem a falu kocsmájába. Vártam, hogy belépjen Rózsa Sándor, s megkérdezze: kéz nélkül, ugyan ki tudom-e inni a poharam?

M. Á.

Grafika: Szitás György

BECSUKJUK A NAPLÓT

A naplóírás — magánügy. A napló a legőszintébb gondolatok csokra. Általában nem szeretjük, ha valaki belenéz a naplónkba, kilesi a titkainkat.

„A hónap naplója" pályázatunk — amelyet egy évvel ezelőtt hirdettünk — mégis arra buzdított benneteket, hogy a feltett kérdésekre őszintén, részletesen és főként rendszeresen válaszoljatok, s küldjétek el szerkesztőségünk címére. *Az volt a célunk, hogy a legilletékesebbektől kapjunk véleményt az ötnapos tanítási hét bevezetésével felszabaduló hétvége — a szabad szombat — örömeiről és gondjairól, s mindarról, ami ezzel együtt jár.* Sok mindent kérdeztünk, látszólag oda sem illő dolgokat... s az egészből mégis kialakult az összkép: nagyon vártátok a szabad szombatokat, de voltaképpen csak ködös elképzeléseitek voltak arról, hogy mire is lehetne ezt a legjobban felhasználni, kihasználni.

Érdekesen alakult a pályázaton résztvevők sora. Tavaly szeptemberben még kevesen fogtatok tollat. Később aztán sokan előkerestétek a hetekkel előbbi lapszámot, és pótlólag beküldtétek a szeptemberi vagy októberi „naplólapot". Megint mások nagy lendülettel elkezdték, s aztán abbahagyták, mert nem volt meg bennük a kellő türelem és kitartás. Így kialakult a „naplóírók" állandó tábora, hogy az elmúlt tanév végén közölt „statisztikai kérdőívvel" legyen teljes...

A naplólapok, de főleg az év végi statisztika legérdekesebb tanulságaiból szűrtük le a következőket: megnőtt *a vasárnapok "értéke"*, hiszen legtöbben úgy vélekedtetek erről, hogy most lett ez a nap igazán szabad, játékra, kirándulásra, mindenre... Örültünk annak, hogy sokat voltatok a szabadban, jártátok a hegyeket, az országot, s legtöbbször az egész család együtt kerekedett fel, bár elszomorító, hogy a válaszadók közül sokan arról is vallottak: teljesen egyedül kószáltak, társtalanul. *Sajnos, a több szabad időt kevesen használtátok fel olvasásra, múzeumlátogatásra, s szinte valamennyien azt kértétek: legyen több műsor számotokra a televízióban. Ez jogos kérés, csak nehogy „leragadjatok" a képernyő elé,* hiszen annyi más jó és okos szórakozás is akad...

Azokra a kérdésekre, hogy kinek könnyíti, illetve nehezíti meg a dolgát az ötnapos tanítási hét — teljesen vegyes válaszokat kaptunk. Az *„önsajnálók"* mellett sokan azt is látták: a tanároknak és a szülőknek is több lesz a gondjuk, mert *„mi bizony sokat rosszalkodunk..."* Legtöbben mégis okosan tettétek mérlegre, hogy ha mindenki elvégzi a maga feladatát, s nem gátolja, inkább segíti a másik munkáját, akkor a többlet pihenőidőt — diák, szülő és pedagógus egyaránt — a saját pihenésére, kikapcsolódására, „feltöltődésére" használhatja.

Mi volt a válaszokból számunkra a legváratlanabb?

Nos, a statisztikában volt egy ilyen kérdés: *„Saját tapasztalataidból kiindulva mit tanácsolnál azoknak, akik szeptembertől kezdik az ötnapos tanítási hetet?"*

Idézzünk néhány választ erre: *„...hogy többet tanuljanak..."*, *„...tanuljanak jól..."*, *„...bírják ki a sok tanulást..."*, *„...pénteken mindenki tanulja meg a leckét..."*, *„...kicsit többet tanuljatok, mint eddig..."*, *„...figyeljenek oda nagyon az órán..."*, *„...örüljenek neki és okosan tanuljanak, ne halasztgassák a leckeírást..."*.

Gyerekek tanácsolják ezt — gyerekeknek! Nem mi mondtuk, hanem ők írták, de mi sem ajánlhatnánk egyszerűbben és őszintébben a legjobb módszert ahhoz, hogy igazán szabaddá tegyétek a hétvégét.

„A hónap naplója" pályázat komoly és jó játékká vált, amelyben egész osztályok és egyes gyerekek — a legkisebbektől a már nyolcadikból kilépőkig — vettek részt. Engedték, hogy belepillantsunk családjuk és önmaguk életébe, otthoni és iskolai munkájukba, hogy az önvizsgálat nyomán az „ötnapos" mindenkinek örömére váljon.

Végezetül egy olyan választ idéznénk, amelynek írója ezzel az egyetlen, tömör szóval kezdte: „Hülyeség", s a végére eljutott oda, hogy őszintén a margóra írja: *„Jó ez a kis felmérés!"*

„A hónap naplója" pályázat nyereményeit — ígéretünkhöz híven — azok között sorsoltuk ki, akik a legrendszeresebben válaszolgattak, őszintén és okosan vállalták az együttgondolkodást.

Közös ajándékot, egy csillagászati távcsövet nyert a budapesti Ady Endre utca 3. szám alatti általános iskola — tavalyi — 4. a. osztálya, akik együtt indultak a pályázaton, s közülük sokan végig ki is tartottak, szorgalmasan válaszolgattak.

Az egyéni első díjat, egy villanyvasutat tartozékokkal, Szalai László nyerte (Körzeti Általános Iskola Jánkmajtis — 4741).

Diavetítőt nyert Jójárt Erzsébet (Kistelek, Jókai utca 33. — 6760). Mikroszkópot nyert Csigó György (Pápa, Jókai utca 18. — 8500). Tollas-garnitúrát nyert Fehér Zita (Székesfehérvár, II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola — 8000). Társasjátékot nyertek: Bojté Erzsébet (Bökönyi, Általános Iskola — 4231), Ágni Dóra (Szerencs, Hunyadi János Általános Iskola — 3900). Pajtás-táskát nyertek: Marton Krisztina (Sümeg), Papp Géza (Kecskemét), Nagy Rita (Tataháza), Bránát Mónika (Zalaszentmihály), Kocsis Anikó (Meszes), Medve Zsolt (Rakamaz), Marics Timea (Kaposvár), Haffner Adrienne (Eger), Pásztor Anita (Csanádapáca), Tóth Mária (Sárszentmihály).

Jó munkát, kellemes hétvégeket, jó tanulást és sok játékos, vidám órát kívánunk!

ZSIBONGÓ

AZ ÉN PORTRÉM

„Varga Csillának hívnak. Úgy ismernek itt Ácson, mint aki állandóan nevet, mosolyog. Várjunk csak, mikor lettem őrsvezető? Bizony meg nem mondom hirtelen. Annyi biztos, régen volt. Elsős gimnazista vagyok már. Tatán kollégiumban lakom, de mint ifivezető, megmaradok régi iskolám mellett is. Nemigen van olyan úttörő-megmozdulás a megyében, amin ne lennék ott. Van egy hobbim, az újságírás. A Komárom megyei Dolgozók Lapjában elég sok lehetőséget kapok írásra. Utoljára például a Korál együttes vezetőjével, Balázs Ferivel készítettem interjút. Nagyon érdekes volt, persze, azért lehet, hogy mégis pedagógus leszek és nem újságíró."

RÉGI NYELVEMLÉK

Hazakerült Belgiumból az a XIII. századi kódex, amelyben az első lejegyzett magyar vers: az Ómagyar Mária-siralom található.

TIT-TIPP

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai u. 37.) műsorelőzetese:

Kiállítás. A macskatenyésztő és macskakedvelő szakkör kiállítása október 15—17. között.

Kirándulások. Szépvölgy: találkozás október 10-én 8 órakor a 65-ös autóbusz Bécsi úti végállomásánál. Pestlőrinci (Halmi) erdő: találkozás október 13-án 8 órakor az 50-es villamos Határ úti végállomásánál. Kamaraerdő: találkozás október 16-án 8 órakor a 41-es villamos Budafok-forgalmi telepi végállomásán. Szárliget: találkozás október 17-én 7 óra 40 perckor a Kelenföldi pályaudvaron a pénztár előtt.

Előadások, vetítések. Október 7-én 17 órakor: Építőipari szakmák. Október 8-án 18 órakor: Mai hanglemeztechnika. Október 13-án 17 óra 30 perckor: Vízjelek, földmértékek. 18 órakor: Hazánk hüllői. A belépődíj egységesen 5 forint. Jegyek a helyszínen válthatók.

SZEMÉTTELEP?

Ha valaki azt hinné, hogy szeméttelepen készült a fotónk: téved. Az „idilli" képet Békásmegyeren, a lakótelepen lestük el.

AZ ELSŐ SZPUTNYIK

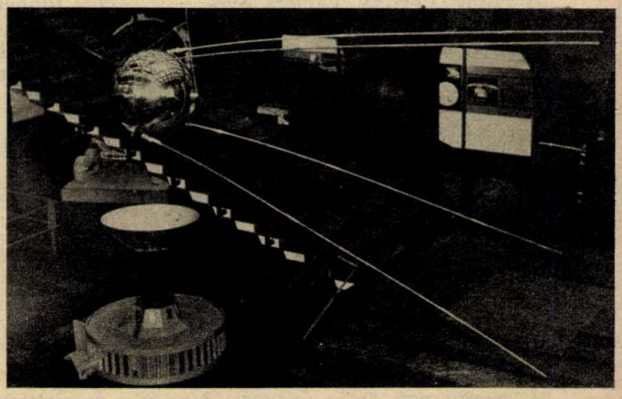

A huszonöt évvel ezelőtti október negyedikétől számíthatjuk az űrkorszak kezdetét: ezen a napon bocsátották föl a Szovjetunióban az első mesterséges holdat. Ennek az eredeti méretű modelljét nálunk is bemutatták a Budavári Palotában rendezett kiállításon.

MARGÓ

Nem tudom, szerettek-e régiségek között kutatgatni? Megvallom: én rettenetesen izgalmasnak tartom a megfakult újságokat, padlás mélyéről előkeresett, poros leveleket. Diákelődeim dolgozatát is érdeklődéssel olvasgatom. Ezekből a dolgozatokból azt is megtudhatjuk: mire is való a margó?

Mert bizony, abban az ötven év előtti irkában, ami a minap akadt a kezembe Nagykarácsonyban, abban is volt margó. Igaz, nem gyárilag vonalazott, csak úgy, kézzel húzott. Ott volt a kétcentis hely már 1932-ben is a tanár megjegyzésének. A nyelvtani dolgozat, mint a margó széliről megtudtam, „pompás és finom" volt. Persze a két szóért talán meg sem jegyzem a dolgot, ha nincs ott még egy szó: régies, szálkás betűkkel. „Köszönöm."

Az egykori diák, ma mások tanítója meleg szívvel emlékszik néhai tanárára. Nagy ember volt, mondja: meg merte köszönni diákja teljesítményét.

(Major)

KÜLDJ EGY KÉPET

Legutóbb képet kértünk tőletek arról, ki hogyan szépíti iskoláját. Nos, máris kaptunk. A kép Szolnokról, a Ságvári körúti iskolából érkezett. Az iskola parkjában Szöllősi Elvira Kossuth-díjas szobrász alkotása áll. Főhősei, ugye ismerősek, a kis herceg és rókája.

FEGYVERBEMUTATÓ

Október hatodikán ünnepli a Csehszlovák Szocialista Köztársaság fegyveres erőinek napját.
Akárcsak nálunk, szomszédainknál is izgalmas esemény a fegyverbemutató.

FELAJÁNLÁS

Csaknem ezer KISZ-tag részvételével társadalmi munka kezdődött a diósgyőri Lenin Kohászati Művekben, a budapesti Margitszigeti Úttörőstadion építésének támogatására. A másfél hónapig tartó akció során a fiatalok szabad idejükben önkéntes munkával mintegy száz-százötvenezer forintot gyűjtenek a stadion építésére.

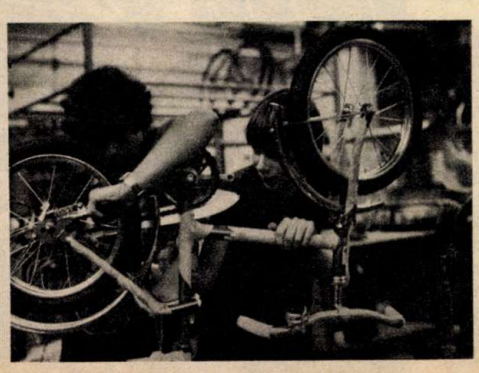

KERÉK-KORRIGÁLÓK

Nyáron kerékpárt készítettek, javítottak, ma már a saját készítésű biciklin kerekeznek a Csepel Művek diák „idénymunkásai".

ZSIBONGÓ

HÁNY NAP EGY ESZTENDŐ?

A mesében — mint mindenre — erre is egyszerű a válasz: három. A valóságban azonban...

Pontosan 400 évvel ezelőtt például az történt, hogy XIII. Gergely pápa rendeletére október 4-ét meglepő módon október 15-e követte. Tíz nap tehát egész egyszerűen eltűnt a történelemből, legalábbis a naptárak tanúsága szerint. Az ügy akár egy beugratós játékhoz is kitűnő alapot teremthet. Ártatlan arcot vágunk, és feltesszük valakinek a kérdést: mi történt Rómában mondjuk 1582. október 9-én? Csaknem bizonyosak lehetünk benne, hogy rossz lesz a válasz. Ilyen nap ugyanis — nem létezett!

Persze, bármekkora hatalmat képviselt is a XVI. században Isten földi helytartója, Szent Péter hivatalának örököse, a pápa, ilyen rendelet kiadásához még neki is nyomós okra volt szüksége. És az okokat — mit ád az ég? — a természettudományok rohamos fejlődése szolgáltatta.

Rakoncátlan égitestek

Az egyre pontosabb megfigyelések révén igen kellemetlen dologra derült fény. Nevezetesen arra, hogy „az égben" nem mennek egészen szabályosan a dolgok. A természet nagy órájának alapját képező égitestek — a Nap és a Hold — mozgása, bármennyire kényelmetlen is ez a földi halandók számára, bizonyos rendellenességet mutat. Itt van mindjárt a három legalapvetőbb időegység, a nap, a hónap és az év pontos hosszának megállapítása körüli bonyodalom. Egy nap, mint tudjuk, a Föld egyetlen fordulata saját tengelye körül. Igen ám, csakhogy egyrészt még ez a viszonylag egyszerű mozgás is másodperces eltéréseket mutat a forgástengely hajlásszögének ingadozása miatt, másrészt a Föld egyszeri körülfordulását kétféleképpen lehet mérni. Vagy a Nap 24 órás, látszólagos pályáját vesszük figyelembe, vagy valamelyik távolabbi csillag Földhöz viszonyított, ugyancsak látszólagos elmozdulását. Az előbbi pedig 3 perc 56,5 másodperccel hosszabb az utóbbinál...

Baj volt a hónapok hosszának pontos megállapításával is, legalábbis addig, amíg kitartó égi kísérőnk, a Hold mozgásához igyekeztek igazítani. Egy holdhónapnak tekintették azt az időt, amely a Hold két azonos fázisa — például két újhold — között eltelik. Ez az idő „kereken" 29 nap, 12 óra, 44 perc és 3 másodperc. Átlagosan persze, mert még ez a nyakatekert időegység sem bizonyult állandónak. Olyannyira nem, hogy az egyes hónapok között akár 40—50 perces eltolódások is lehetnek.

Ezek után már senkit sem lepett meg, hogy az év hossza is változó. Az eltérés csekély ugyan, ám évről évre bekövetkezik. A 365 nap, 5 óra, 48 perc és 46 másodperces év tehát szintén afféle középértéknek tekinthető. És az igazi fejfájás még csak ezután jött, mivel az már az első pillantásra is látszik, hogy a nap, a hónap és az év a legkevésbé sem egész számú többszörösei egymásnak, azaz nem összemérhető mennyiségek. Ebből következik, hogy nem jelenthetjük ki határozottan, hogy egy hónap pontosan ennyi és ennyi nap, egy év pedig

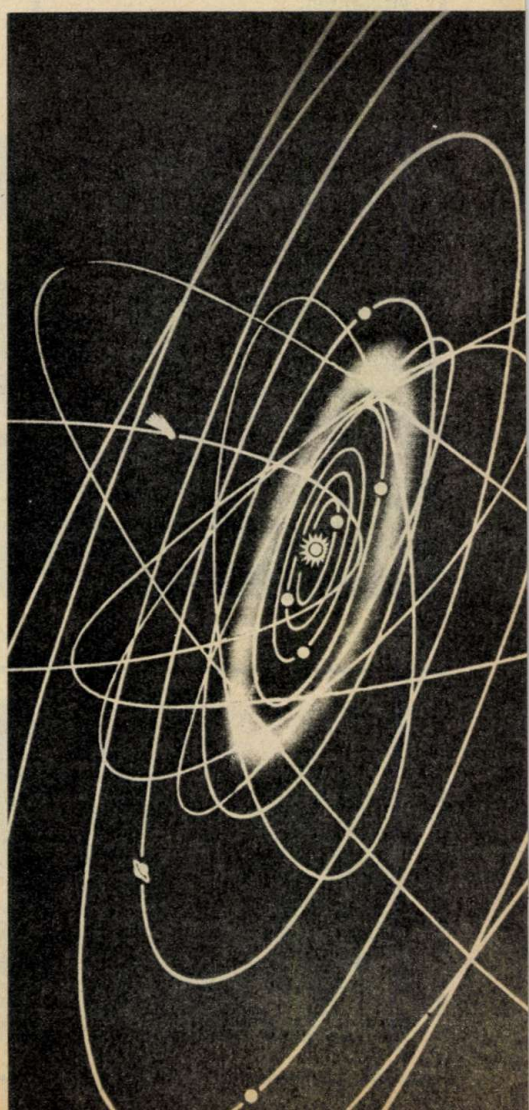

pontosan ennyi és ennyi hónap. Mindig marad egy kisebb-nagyobb darabka idő, amivel nem lehet mit kezdeni, és amely több év leforgása alatt bizony jelentős eltolódást idéz elő a naptár és a természet ritmusa között.

Ahány ház, annyi naptár

Ezeknek az eltolódásoknak a korrigálását már jóval időszámításunk előtt nagyon sokan és nagyon sokféleképpen megpróbálták. Mert az embernek — lévén a természet szerves része — mégiscsak a természet ritmusához kellett alkalmazkodnia. Egy mindentől független, önkényes hosszúságú szakaszokra épülő időszámítás már a legkezdetlegesebb társadalmak életét is megbénította volna. Hiszen az ember olyan lény, amelyik előre tervezi cselekedeteit, és számon tartja a múltját. Vagyis nem a pillanatnyi jelenben él csupán, hanem a történelemben. A természet változásaitól független gazdaság, kultúra, politika — egyszóval történelem — pedig nyilvánvalóan elképzelhetetlen.

Az idő meghatározásának pontossága természetesen kortól és helytől függően nagyon is eltérő volt. Egyiptomban például már az i. e. 3. évezredben tudták, hogy egy év 365 napból, azaz 12 hónapból áll. Viszonylag egyszerűen siklottak át azon a problémán, hogy a 12 darab 29,5 napos holdhónap mindössze 354 napos évre futja, a hiányzó napokat toldalékként hozzácsapták az évhez. Nagyjából hasonló módon jártak el a fejlett inka, maja és azték társadalmak is.

A holdhónap egyébként hamar lejáratta magát. Bár a megfigyelések azt igazolták, hogy a természet jelenségei 12 hónapos periódusban ismétlődnek, a Holdhoz való igazodás évente 9—10 napos eltérést is eredményezhetett. Ezért aztán a Nap 360 fokos, látszólagos pályáját egyszerűen felosztották 12 — egyenként 30 fokos — részre, és az így keletkező 30—31 napos, „megbízható" hónapoktól a Hold már arra járhatott, amerre akart.

Igen eredeti módon birkóztak meg az eszkimók is a nehézségekkel. A hónapokat csak a téli napfordulóig számolják, aztán sokáig semmi, majd az első újholddal ismét „beindítják az időt."

Egyes indián törzsek a tavaszi napéjegyenlőségtől kezdik az évet, majd 10—11 hónap után abbahagyják, és a tavaszi munkák kezdetét megelőző első újholdkor kezdik újra.

Külön szám a régi rómaiak naptára. Eredetileg mindössze 10 hónapból állt, márciustól decemberig. Ennek emlékét a római számnevek máig is őrzik. A szeptember volt a hetedik hónap (septem), az október a nyolcadik (octo), november a kilencedik (novem), és december a tizedik (decem). Ezek a hónapok ráadásul igen különböző időtartamúak voltak, és valószínűleg a mezőgazdasági munkák egyes fázisainak feleltek meg. A márciusnak például 36, a szeptembernek viszont mindössze 16 napja volt...

Vissza a természethez!

Az önkényes időszámítás persze rengeteg zűrzavart okozott. I. e. 47-ben már 3 hónapos hátrányban volt a naptár a természethez képest. Szeptember elején már javában esett a hó, és december végén már nyíltak a völgyben a kerti virágok. Természetes hát, hogy egy kellően határozott államférfi nem tűrhette tovább ezt a rendetlenséget. Ilyen kellően határozott államférfi Julius Caesar volt. Egy Sosigenés nevű egyiptomi csillagász számításai alapján i. e. 46-ban véget vetett a káosznak. Két rendkívüli hónapot iktatott november és december közé, így aztán ez az esztendő 445 naposra sikeredett. A következőkben azonban ez a naptár már igen közel járt a valósághoz. Az év hosszát 365 egész és 1/4 napban határozta meg a diktátor, méghozzá úgy, hogy a fennmaradó negyed napot minden negyedik évben egy teljes nap beiktatásával kell „megtörténtté tenni." Ez a szökőnap az amúgy is legrövidebb februáriust egészítette ki, és sokáig úgy látszott, hogy a naptár ügye ezzel egy életre megoldódott. Egy apróságon — pontosan 11 perc, 14 másodpercen — múlott, hogy mégsem így történt. Tudniillik ennyivel volt hosszabb Julius Caesar naptári éve a valóságosnál. És az „apróság" szépen cseperedett. Alig 130 év alatt elérte az egynapos kort, a XVI. század végére pedig 10 napossá fejlődött!

Így történt hát, hogy XIII. Gergely pápa 1582-ben ezt a 10 napot „eltűntnek" nyilvánította, és egyéb finomításokkal napjainkban is használható, igen pontos naptárt alkotott.

Persze, nem tökéleteset.

3300-ban már ismét egy teljes nap lesz az eltérés a természet és az ember időszámítása között. Dehát... legyen valami gondja az utókornak is.

Cser Gábor

Rajz: Görög Júlia

MOZAIK

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SOMHEGYI BÉLA

GYÖNGYFŰZÉS BUSMAN MÓDRA

Vajon hogyan éltek az emberek az őstársadalomban a vándorlások idején? A Néprajzi Múzeum állandó kiállításán túl is szeretné közelebb hozni látogatóit ehhez a civilizáció előtti korhoz. Ezért hat foglalkozásból álló sorozatot indít, elsősorban felső tagozatosok és középiskolások részére. Az előadásokon megismerkedhetnek a látogatók a vándorló nomád népek életmódjával sőt, az érdeklődőket megtanítják többek között a busman gyöngyfűzésre, vagy a nyugat-afrikai népek művészi szövésmódszerére.

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELJÁRÁSOK

MONOTÍPIA

Üveglapra nyomdafestéket hengerelnek fel tetszőleges vastagságban — minél vékonyabb a réteg, annál érdekesebb, mozgalmasabb lesz a kép —, majd ceruzával, fadarabbal vagy ecsettel rajzot karcolnak a festékbe. Papírlapot terítenek az üveglapra, egy másik — tiszta — hengerrel rányomják a festékrétegre és lehúzzák. Az eredmény mindig furcsa, fantáziamozgató — ez a technika különösen irodalmi művek illusztrálására alkalmas. Képünket Vadnai Erika (a Rajk László Általános Iskola nyolcadikos tanulója) készítette.

HÚRHARANG

Íme, a Neoton-família októberi műsornaptára. Akit érdekel, elérheti kedves együttesét!

Október 8., Ózd 17 és 20 órakor
Október 9., Szolnok 17 és 20 órakor
Október 11., Tatabánya 17 és 20 órakor
Október 13., 14., Győr 17 és 20 órakor
Október 15., Csepel Autó 19 órakor
Október 16., Néphadsereg Klub 19 órakor
Október 17., Gyöngyös 19 órakor
Október 18., Miskolc 19 órakor
Október 19., Kisvárda 20 órakor
Október 20., Salgótarján 19 órakor
Október 21., Paks 19,30 órakor
Október 23., Bonyhád 19 órakor
Október 27., Székesfehérvár 17 és 20 órakor

KATTINTS!

FOTÓKLUB

Új rovatunk célja, hogy híres, művészileg jelentős fényképek segítségével bemutassa a fotográfiában rejlő, rendkívül hatásos ábrázolási lehetőségeket.

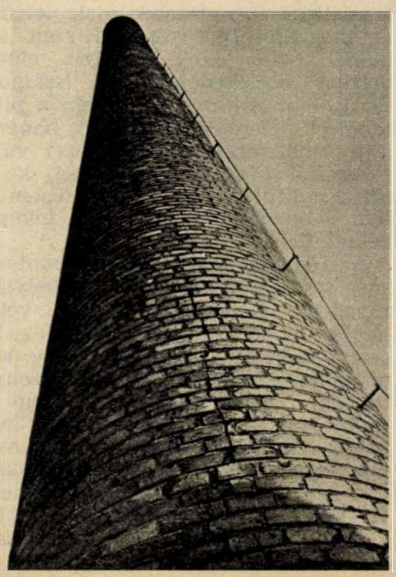

„Egy gyárkémény animálisan (mozgalmasan) ható ereje" (Renger–Patzsch, Avriga Verlag)
A jól megválasztott nézőpont a fotós leghatásosabb eszköze lehet. E kémény mellett naponta sok ezer ember megy el, de alig néhányan veszik észre e furcsa, égnek törő építményt. A felvétel nagylátószögű optikával készült. Ez az eszköz jelentősen megnöveli a távlatokat, vagyis ebben az esetben a kémény sokkal „gyorsabban" rövidül a képen, mint a valóságban.

„Éjszakai felvétel" (Grünewald, Bréma) „A tovarobogó autók és villamosok fénynyomai".
Kedves, hangulatos városi tájon fénycsíkok: a fotó fogyatékossága művészi kifejezőeszközként „érvényesül". A felvételt ugyanis pár perces expozícióval kellett elkészíteni, csak így váltak láthatóvá a házfalak – viszont a fények túlexponálódtak – a járművek mozgó fényei útjuk vonalát megrajzolták. (Idézetek Moholy-Nagy Lászlótól)

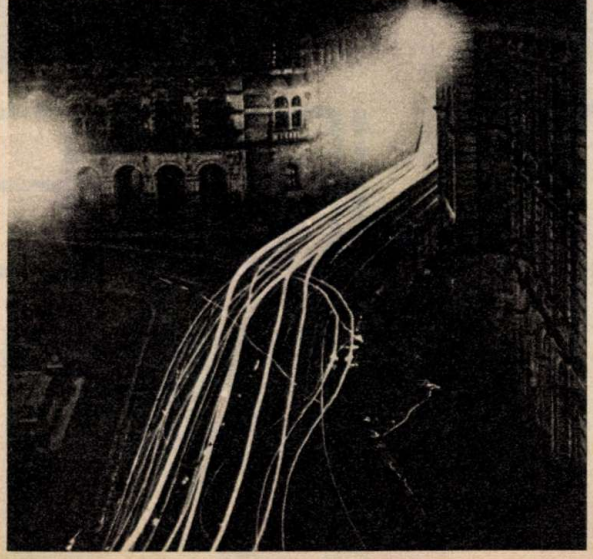

MEMENTÓ

Csönd volt. Elbukott a szabadságharc, elnémultak a fegyverek, megfagytak a szívek. Dühöngött Haynau terrorja: akinek a legkisebb köze is volt a szabadságharchoz, rettegnie, bujdosnia kellett. A helytartó kopói szaglásztak, s lázasan dolgoztak a bíróságok és a hóhérok. A tizenhárom tábornokot cári katonák őrizték. Megadták a lehetőséget, hogy a magyar szabadságharc magas rangú tisztjei megszökhessenek. Egyikük sem élt a lehetőséggel. Tudták: haláluk a magyar történelem örök mementója.

Lehet: napsugaras volt a reggel 1849. október 6-án, amikor Kiss Ernőt, Schweidel Józsefet, Dessewffy Arisztidet és Lázár Vilmost a kivégzőosztag elé vezették. Lehet: a császári tisztek snapszot iszogattak a vár udvarán. De az is lehet: nekik is elszorult a torkuk. Nagyszerű férfiak, igazi hősök néztek szembe a puskacsövekkel. Eldördült a sortűz, s Kiss Ernő felkiáltott: „Szegény hazám! Isten büntesse meg hóhérainkat!" Nem érte halálos lövés, mire ő saját maga vezényelt újra tüzet a kivégzőosztagnak. Ezután kísérték akasztófához a többi tábornokot: Aulich Lajost, Damjanich Jánost, Knezich Károlyt, Lahner Györgyöt, Leiningen-Westerburg Károly grófot, Nagy-Sándor Józsefet, Pöltenberg Ernőt, Török Ignácot. Utoljára gróf Vécsey Károlyt akasztották fel. Mielőtt a bitófához kísérték volna, a dúsgazdag magyar főnemes odalépett Damjanich János félparaszti származású szerb katona holttestéhez és megcsókolta a kezét.

A kivégzés után Arad valamennyi templomában megkondultak a harangok, a város és a környező falvak népe a holttestek köré sereglett és imádságba fogott.

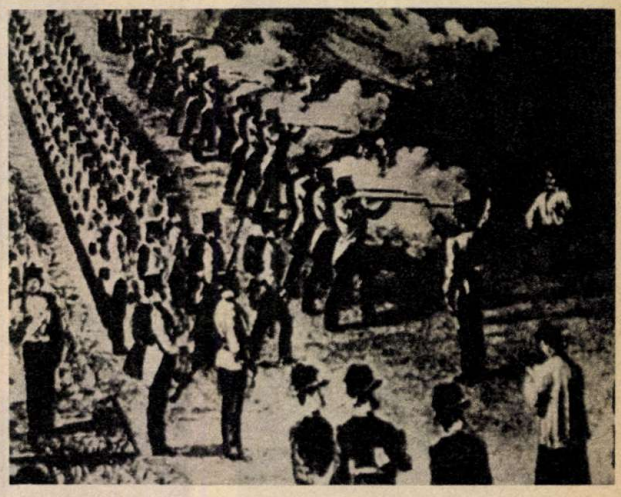

MÁR CSAK EGY HÉT!

A Gyermekrádió és a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó közös rajz- és irodalmi pályázatot hirdet a gyermekkönyvhét (1982. november 29. — december 5.) alkalmából. **Az irodalmi pályázat témája: Képzeletbeli beszélgetés legkedvesebb irodalmi hősömmel. A rajzpályázaté a legkedvesebb irodalmi hős ábrázolása.**

A jelentkezők legfeljebb 2—3 (gépelt) oldalas írást illetve egy rajzot vagy festményt küldjenek be!

Beküldési határidő: 1982. október 15.

A pályaműveket a következő címre küldjétek: Magyar Rádió, ifjúsági főosztály, 1800 Budapest, Bródy Sándor utca 5—7. A borítékra írjátok rá: **„Játék a könyvtárban".**

Díjak: könyvjutalmak, a képek kiállítása, nyilvános rádiófelvétel a legjobbakkal.

Húsz évvel ezelőtt, 1962 augusztusának egyik reggelén holtan találták Los Angeles melletti luxusvillájában a korszak legünnepeltebb amerikai színésznőjét, a XX. század szex-sztárjának kikiáltott *Marilyn Monroe*-t. A filmvászon sejtelmes varázsában élő mozirajongók százezrei gyászolták a hivatalos jelentés szerint öngyilkosságot elkövetett bálványt, nem is sejtve, hogy húsz év múlva nem csupán a filmmúzeumok hirdetőtábláin jelenik meg újra a szőke csoda. *George Carpozi*, New York-i újságíró ugyanis — kihasználva az évforduló adta kiváló alkalmat — szenzációszámba menő cikksorozatot tett közzé a színésznő életéről, s főleg halálának körülményeiről. Ebben nem kevesebbet állított, mint azt, hogy Monroe-t hidegvérrel meggyilkolták, s a hivatalos változat az öngyilkosságról úgymond „államérdekből" született.

Mindenható szervezet

Az újságíró, akinek publikációját tíz évi kutató- és adatgyűjtő munka előzte meg, tanúkat talált, akik szerint a színésznő halálát nem a túladagolt altató, hanem a fecskendővel a szervezetébe juttatott halálos mennyiségű nyugtató okozta. Carpozi még azt is tudni véli, hogy az

MONROE ÉS A CIA

egész megdöbbentő ügy hátterében nem is akárkik, hanem az Egyesült Államok legfelsőbb politikai köreinek képviselői, sőt egyenesen az ország akkori elnöke, *John Fitzgerald Kennedy*, illetve öccse, az igazságügyminiszter *Robert Kennedy* álltak. Ez utóbbit ugyanis a barátságnál erősebb szálak fűzték Monroe-hoz, aki állítólag számított rá, hogy a politikus elválik feleségétől, s őt veszi el. Amikor pedig megtudta, hogy reményei nem válnak valóra, megfenyegette Robertet: sajtóértekezleten közli a nyilvánossággal, amit együttléteik során megtudott. Azt ugyanis, hogy az elnök utasítást adott a CIA-nek, az Egyesült Államok titkosszolgálatának, hogy gyilkolja meg *Fidel Castrót*, a kubai forradalom vezérét.

A sajtóértekezlet azonban elmaradt. Egy nappal a meghirdetett időpont előtt Marilyn Monroe távozott az élők sorából. A CIA nem bocsát meg a fecsegőknek!

De vajon mi is ez a mindenható szervezet, amely még a gyilkosságoktól sem riad vissza céljai elérése érdekében? Hogyan lehet az, hogy egy olyan országban, amelyik állítólag a korlátlan szabadságot biztosítja állampolgárainak, egy olyan intézmény működhessen, mely minden megkötöttség nélkül lehallgathatja bárki telefonbeszélgetéseit, megfigyelheti minden lépését, s ha az ország vélt vagy valós érdekei úgy kívánják, akár külföldi kormányok megdöntésére szervezhet akciókat?

Mérgezett szivar

A CIA elnevezést három angol szó kezdőbetűi adják: *Central Intelligence Agency* (ejtsd: Szentrál Intelidzsensz Édzsenszi), azaz *Központi Hírszerző Ügynökség*. S hogy mi köze a kormánypuccsoknak, a gyilkosságoknak és a terrorakcióknak a hírszerzéshez, azt sokan az Egyesült Államokban még manapság is megkérdőjelezik. A szervezet ugyanis, amikor 1947-ben létrejött — legalábbis papíron —, azt a feladatot kapta, hogy felhasználva a második világháborús hírszerző tapasztalatokat és a modern technikát, tökéletesítse az Egyesült Államok számára fontos, más országokról származó adatok beszerzésének rendszerét. A CIA azonban hamarosan kinőtte ezt a keretet, s szinte államot vált az államban: részese lett az USA külpolitikájának, s aktív szerepet vállalt ezen külpolitikai célkitűzések valóra váltásában. Ha nem sikerült közvetett úton, akkor közvetlenül. Úgy, hogy „besegített" az események alakulásába.

Az egyik ilyen „direkt" akció miatt kellett meghalnia Marilyn Monroe-nak is. A már említett Fidel Castro elleni merényletre például több változatot is kidolgoztak. Volt ezek között mérgezett szivar, tüdővészbacilussal átitatott búvárruha és tévékamerába rejtett géppisztoly is. Annak ellenére azonban, hogy a szép színésznő nem fecsegte ki a titkot, ezek a gyilkossági kísérletek mégis rendre kudarcba fulladtak. A CIA szinte óramű pontossággal forgó fogaskerekei közé is kerülhet néha homok.

Puccsok — államérdekből

Az amerikai kormányzat azonban általában megbízik a CIA-ban, hiszen sok „jó" szolgálatot tett az évek során. Csak néhány példa a kétes „sikerek" közül: a CIA ügynökei segítségével — akik egyébként valamennyi amerikai nagykövetségen dolgoznak — gyilkolták meg 1961-ben a függetlenné vált Kongó legendás hírű vezetőjét, *Patrice Lumumbát*. 1973-ban szintén a szervezet emberei nyújtottak aktív segítséget a chilei egységkormány megdöntéséhez és az elnök, *Salvador Allende* meggyilkolásához. Ugyancsak ők voltak, akik előkészítették a kudarcba fulladt iráni túszmentő akciót, amelynek második lépése az Iráni Iszlám Köztársaság megdöntése lett volna. S a sor szinte végtelen. Az akciók során a módszerekben nem válogatósak és számolatlanok az áldozatok. A szervezet önbizalma, hatalma megnőtt, bizonyíték erre, hogy a már említett két Kennedy fivér furcsamód éppen akkor lett gyilkosság áldozata, amikor korlátozni próbálták a szervezet hatáskörét.

A jelenlegi, Reagan elnök vezette amerikai kormányzat nem bánik mostohán a hírszerző ügynökséggel. Reakciós politikájának végrehajtásához ugyanis szüksége van a CIA-re, mint kémkedést végző, felforgató akciókat előkészítő, titkos adatok alapján politikai, katonai és gazdasági elemzéseket készítő szervezetre. Ezért az elnök bővítette a hivatal külföldi és belföldi tevékenységi körét, s az alkalmazottak létszámát mintegy nyolcezerre duzzasztották. Ekkora apparátus fenntartásához azonban pénz kell. Míg a szervezet 1980-as évi költségvetése csak évi egymilliárd dollár volt, addig a mostani tervezett összeg már tízmilliárdra rúg. (Ez az összeg megfelel egy kisebb fejlődő ország évi költségvetésének.)

A CIA-nek tehát minden lehetősége — anyagi és politikai támogatást érezve a háta mögött — megvan arra, hogy tovább folytassa kétes üzelmeit. Megfigyeljen, lehallgasson, gyilkoljon és puccsokat szervezzen — államköltségen, „államérdekből".

Nagy Csaba

A CIA szervezte a balul sikerült iráni túszmentő akciót is. Jobbra: a CIA pecsétje

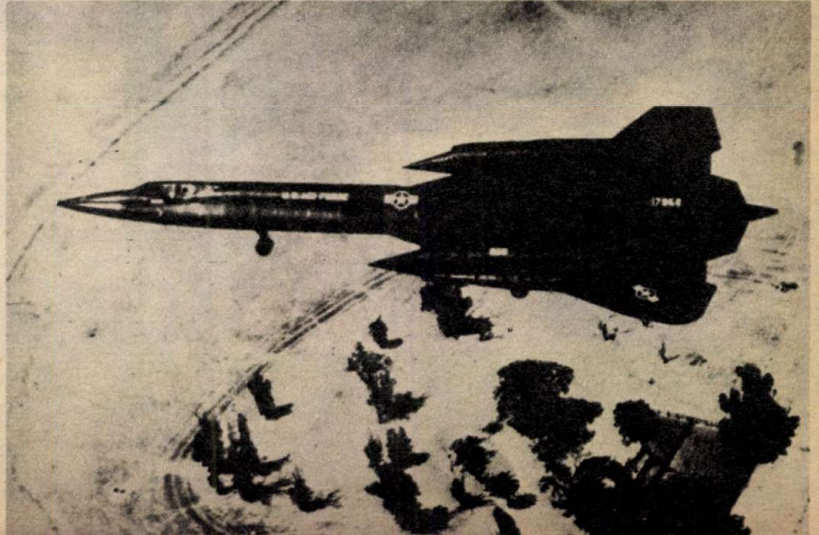

A CIA irányította a Kuba feletti felderítő repüléseket, amit 1978-ban SR—71-es gépekkel hajtottak végre

FELEMELTES FEJJAL, A MÉRGEZŐ VÁLADÉKOT NAGY ÓVATOSSÁGGAL „FEJIK" LE. ÚJABBAN A GYÓGYSZERGYÁRTÁSBAN HASZNÁLJÁK FEL.

MÉRGES

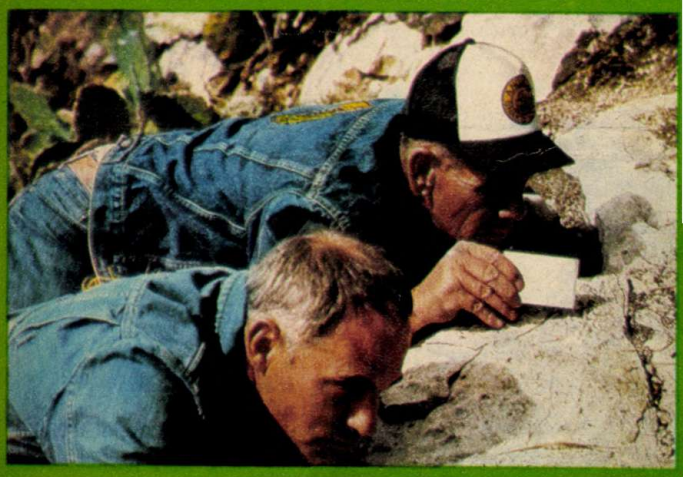

TÜKÖR ÉS BENZINGŐZ A „FEGYVERE" A KÍGYÓKRA VADÁSZÓ TEXASIAKNAK, AKIK KLUBOKBA TÖMÖRÜLVE HÓDOLNAK KÜLÖNÖS HOBBIJUKNAK. ÍME, EGYNAPI ZSÁKMÁNY

A nesztelenül csúszó-mászó, tekeregve lopakodó, alattomos mérgeskígyók minden élőlényre nagyon veszélyesek. Úgynevezett méregfoguk belsejében egy csatorna húzódik végig, ezen keresztül jut a mérgező váladék az áldozat testébe. Érdekes, hogy a mérgek hatása nem egyforma. A kobrák mérge az idegközpontra, a viperáké a szívre, a légzőközpontra hat. Egyes kígyók marása helyén gyulladás, daganat, szövetelhalás keletkezik, más fajták mérge megbénítja a szívet, az ideg- vagy légzőközpontot. A kígyómarás veszélye függ az állat nagyságától, ingerültségétől, az időjárástól (nagy melegben veszélyesebb), a marás helyétől.

Azt hihetnők, hogy a mérgeskígyók mindenkiből óvatosságot, tartózkodást váltanak ki. Nem így van, egyeseket valósággal ingerelnek ezek a veszélyes hüllők. Az egyesült államokbeli Texasban sajátos sportág alakult ki, amelyben csörgőkígyók és emberek mérkőznek meg egymással. Kígyó klubok jöttek létre, amelyekben rendszeres foglalkozásokat, bemutatókat, kígyóvadászatokat tartanak. A klub tagjai tükrökkel felfegyverkezve megvilágítják a

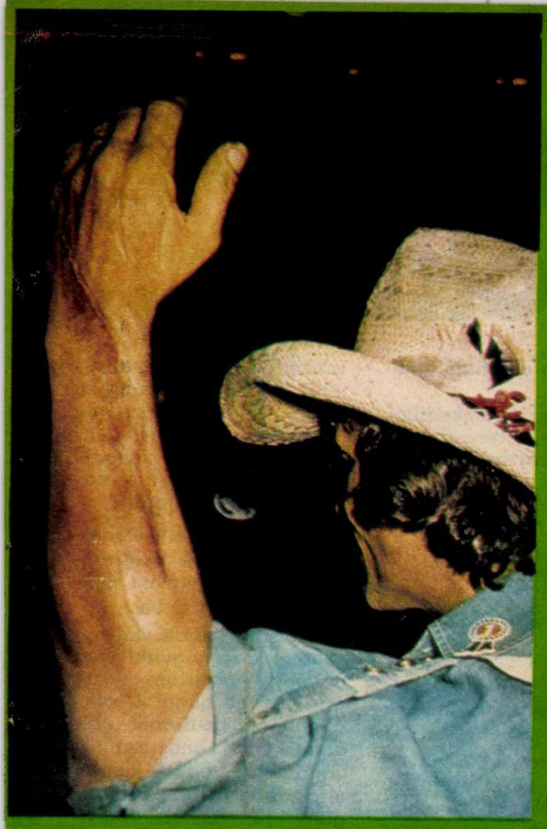

A KÍGYÓMARÁS ROPPANT VESZÉLYES, EZ A FÉRFI NEM KAPOTT IDŐBEN ELLENMÉRGET, A HARAPÁS HELYÉT KI KELLETT KÉSSEL VÁGNI

CSÖRGŐK

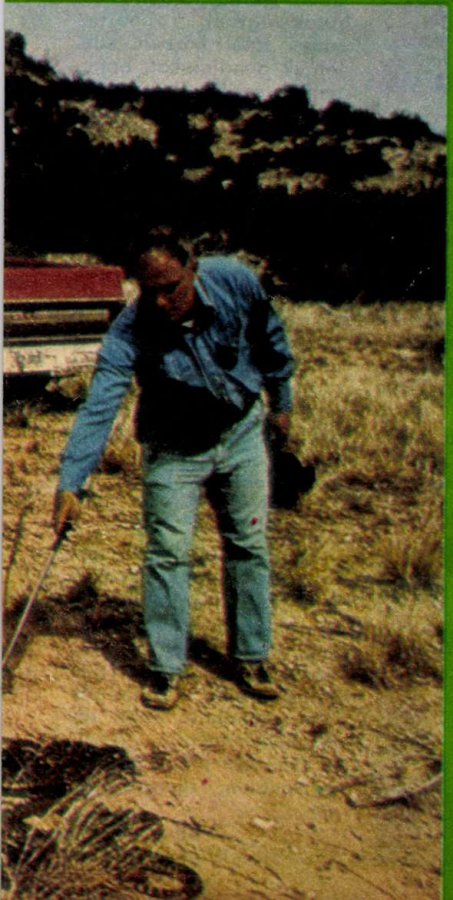

BOBBY JONES, A SHOW SZTÁRJA, ARCÁN A „KEDVES" MADARÁSZPÓKKAL, KARJAIBAN EGY „DOROMBOLÓ" KÍGYÓVAL

MÉRGES CSÖRGŐK

sziklahasadékokban levő kígyófészkeket, majd benzingőzzel kiűzik szállásaikról a kígyókat. Aztán fogókkal és kampókkal összegyűjtik őket. Egy-egy idényben négyszáz kiló csörgőkígyó a zsákmány.

Hogy mi a sorsuk a fogságba esett állatoknak? A „csörgőkígyó cirkusz" sztárjai (vagy áldozatai?!) lesznek. A műsor roppant változatos. És még inkább hátborzongató. Egy férfi, bizonyos Larry Webb például azzal szórakoztatja a nézőket, hogy hálózsákjába ötven csörgőkígyót fogad „albérletbe", miközben ő maga is benne heverészik. Később Larry – egészen lassan – előmászik, s noha a kígyókat a meleg és a sötétség elbágyasztotta, a mutatvány életveszélyes.

Az „előadás" fénypontja: önként jelentkezőknek kell tíz csörgőkígyót a lehető legrövidebb idő alatt ketrecükből puszta kézzel átpakolni egy zsákba. Közben egy állatszelídítő gondoskodik arról, hogy még lélegzetelállítóbb legyen a show. Bobby Jones madarászpókot enged az arcára, miközben egy kígyót dédelget a karjaiban.

Az est finálé ja is meghökkentő: kígyólakoma. Állítólag a forró zsírban sült texasi keresztesvipera íze hasonlít a sült csirkééhez. Mindenesetre nem ajánlom, hogy aki nem hiszi, az kóstolja meg. A menüből ugyanis csak annak csurran-cseppen valami, aki aktívan részt vett a műsorban. Szigorú követelmény ez, még a nagyon kiéhezett inyencek is alaposan megfontolják, hogy engedjenek-e a csábításnak, vagy sem. A tét ugyanis óriási.

Vagy vacsorázik az ember, vagy maga is vacsora lesz.

Hja kérem, Amerikában manapság már egy kis hátborzongatásért is nagy árat kell fizetni.

Bőcs Ferenc

KEDVES ISMERŐS:

Örömzene – barátokkal

A terem, ahol egy Hungária vagy V'Moto-Rock koncert alatt annyi hely sem maradt, hogy a jegyszedő néni a saját unokáját be tudta volna vinni, most szinte üresen tátongott. Alig ötvenen hallgatták a színpadon játszó együttest.

– Nem értem a fiúkat – mondta a művelődési ház igazgatója. – Ilyen gyér érdeklődés láttán mások felezik a műsoridőt, félgőzzel játszanak. A Mini pedig olyan tökéletesen szólal meg, mintha lemezen hallgatnám.

Széliránynak ellenállva

– Ennyire nem érdekel benneteket, hogy hány ember előtt koncerteztek? – kérdeztem Török Ádámtól, az együttes vezetőjétől.

– Természetesen jó lenne, ha mindig telt ház fogadna bennünket. Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy amit mi játszunk, az nem sláger, nem a kommersz divat muzsikája, hanem nagyobb elmélyülést igénylő progreszszív zene. Ezért aztán koncertjeinkre jobbára csak azok járnak, akik ismerik vagy éppen szeretnék megismerni műsorunkat. S ha egy-egy helyen csupán ötven ilyen ember van, akkor kettőzött erővel kell bizonyítanunk: érdemes odafigyelni a nehezebb veretű zenére is. Aztán az is igaz, hogy ma már a legkisebb falu sem marad koncertek nélkül. Ha két héttel előttünk ott járt egy népszerű együttes, akkor a Minire már nem jönnek el az emberek.

Manapság kevesen maradnak meg a zenészek közül az igényesebb zenei irányvonal mellett, amit régebben választottak maguknak. A különböző újhullámos stílusok megszédítik a kiváló adottságú muzsikusokat is.

– Benneteket nem vonz egy jobban eladható „műfaj"?

– Mindig törekedtünk arra, hogy átvegyünk a divatos irányzatokból, de csak addig, amíg nem torzítják el saját hangzásvilágunkat. Három nagylemezünk a bizonyíték erre az igyekezetre. A „Vissza a városba", az „Úton a Föld felé" és a „Mini koncert" című albumokon populárisan, közérthetően, mégis a ránk jellemző gondossággal szólalnak meg a szerzemények.

– Nemcsak a zenében vagytok következetesek. Mindig fekete ruhában koncerteztek és nincs „show" körülöttetek. Pedig a görögtűz, a tűzijáték lassan természetes tartozéka a koncerteknek.

– A fekete a kedvenc színünk, egyszerűen szeretjük. A „show" pedig inkább csak a könnyedebb számokhoz illő dolog. Nem érezzük, hogy szükségünk lenne rá.

Gyógyír: a zene

– Tizenhárom éve alakult meg az együttes, azóta alaposan kicserélődött a gárda. Te maradtál csak a régiek közül.

– A szakmában ismert, jó nevű zenészek játszottak a Miniben. Závodi János, Czipó Tibor, Papp Gyula vagy Tátray Tibor nem ismeretlenek azok előtt, akik figyelik a hazai beatzene élvonalát. Talán a nagyobb népszerűség vonzotta őket, de az is lehet, hogy egyszerűen mást akartak csinálni. Nyugtalanabb típusú emberek mindenhol vannak, de ami a lényeg: a barátságunk megmaradt.

– A vidéki művelődési házak üresek. A Bem-rakparti klubban viszont mindig tele van a terem.

– Nem csak ott van nagyobb közönségünk! Két hónapja érkeztünk meg egy szovjet turnéról, ahol állandóan tíz-tizenöt ezer ember előtt koncerteztünk. Csodálatos volt. A klubba elsősorban a törzsközönségünk jár. Zenész barátainkkal – sokszor a régi Mini-tagokkal – közösen játszunk úgynevezett örömzenét, ahol kedvére muzsikálhat mindenki. Olyan a hangulat ezeken az estéken, mintha mi, a zenészek és a közönség jó barátok lennénk. De nem is feltételes módban mondom, hiszen valóban barátok vagyunk, a zene barátai. Játék közben elfelejtjük gondjainkat, bánatunkat, és ilyenkor nagyon jó dolog zenésznek lenni. Azt hiszem, igazán csak ez tarthatja össze az együttest. A klubon kívül egyébként mi vagyunk az egyik legnagyobb hazai buli gazdája. A tabáni koncertjeinken több ezer ember előtt szerepelünk, és a hallgatóság jól fogadja, amit csinálunk. Az idén már egy kis kóstolót tudtunk nyújtani készülő negyedik nagylemezünk anyagából. Ritmikailag, szövegben, hangszerelésben, mondanivalóban ismét egy újabb Minit hallgathatnak.

TÉNY: a Mini nem tartozik a felkapott együttesek közé. Népszerűségük nem mérhető a többi rock-pop csoportéhoz. Szerzeményeik nincsenek a slágerlisták élén. Közönségük nem mondható nagy tömegnek és mégis . . . A Mini 1969 óta játszik azonos színvonalon, igényes zenét.

Koncz Dezső
Fotó: Wagner Margit

MINI EGYÜTTES

PAJTÁS

Kamikaze, Invázió, Kretens, Modells, Cerberus, Ketchup Letchup Gárda, Axe. Nem tudom, mondanak-e az olvasónak valamit ezek a nevek? Biztosan nem, pedig hasonlókat sorolhatnék hosszan, hiszen egyre-másra alakulnak a kezdő együttesek. De nem érdemes keresni őket a koncertkalauzokban, sikerlistákon. A különféle zenei társulások tagjai ugyanis még nem hivatásos zenészek. Főfoglalkozásuk többnyire tanuló, s bizony „rockföld" rögös útjain még csak az első lépéseket tették meg a névválasztással. Ők az ígéretes utánpótlás. Legalábbis annak tartják magukat. Fergeteges sikerekről, gyors kiugrásokról, népszerűségről, lányok imádatáról álmodoznak (persze, titokban, mert ezt nyíltan hangoztatni ciki), ami tulajdonképpen nem elvetendő dolog, csakhogy mindezt képtelenül furcsa módon akarják elérni.

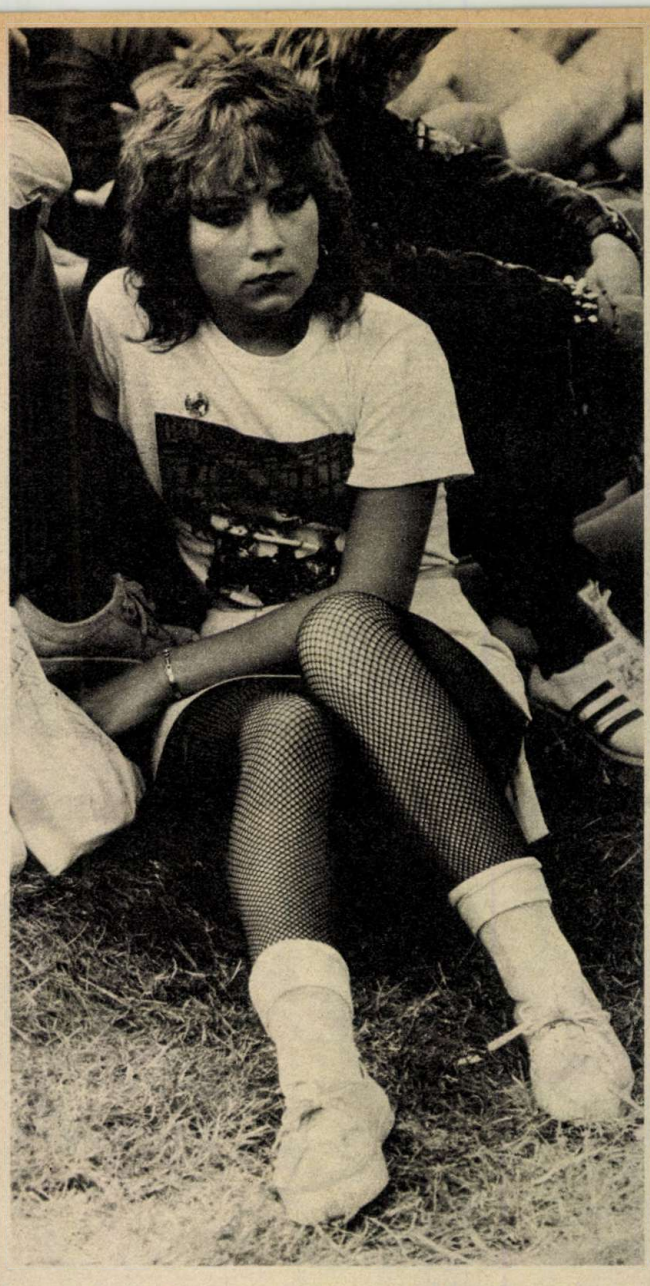

CSAK ÜVÖLTENI

„Hapsikám, langyos víz, ami itt van! Majd mi felforraljuk..."

„Még az is elképzelhető, hogy egyszer a kottát is megtanuljuk..."

„Hangerő, hangerő és még egyszer hangerő kell ide, semmi más..."

„Miért pont mi tanuljunk meg zenélni, amikor egy-két menő sem tud igazán?"

Így fogalmaztak e „zenekarok" tagjai, amikor műsorukról, zenei felkészültségükről beszélgettünk. Mégis, mi ösztönözte őket arra, hogy kilépjenek a koncerteken „csápoló" közönség szürke tömegéből, és a színpadról mondjanak véleményt a világról?

„Jó balhé a zenekarosdi" — hangzik a nyakonütéssel felérő válasz.

„Üvölteni a hangfalakon keresztül... Ez igen, ez a cél."

„Hogy miért zenélünk? Van erre egy jól bevált válasz: csak!"

...És így tovább.

MEGFORDULT ÚTIRÁNY

Nos, ezek után még a legnagyobb jóindulattal sem állíthatjuk azt, hogy a hazai beatzene tekintélyes múltú reprezentánsai nyugodtan félreállhatnak, helyet biztosítva a feltörekvő utánpótlásnak. Szerencsére az élmezőnybe csak kitartó, szívós, tudatos munka nyomán lehet bekerülni.

KFT, Rolls Frakció. Ugye, ezek a nevek már ismerősek. Újhullámosok, punkok, vagy nevezzük őket bármi másnak, a lényeg az, hogy a tökéletes (majdnem tökéletes) zenei tudás mellé találtak maguknak egy olyan egyéni hangzásvilágot, stílust, amely már az első ütemek után jól érzékelhetően megkülönbözteti őket minden más együttestől. Kiemelkedésüket még annak is köszönhetik, hogy kétségtelen tehetségük mellett állandóan új utakat próbálnak bejárni, s a fejlődés lehetőségeit keresik. Az „utánpótlás" nagy részéről azonban sajnos, mindez nem mondható el.

— *Tulajdonképpen a rock még úgy ahogy, jól áll* — mondta *Katona Klári*, aki köztudottan az egyik legiskolázottabb hangú magyar énekesnő. — *A nagy tömegben biztosan akad azért egy-két tehetséges srác is, aki jobbat akar a többieknél. A populárisabb, vagy még inkább a nehezebb jazzt játszó együttesek házatáján katasztrofális a helyzet. Akik pedig kísérleteznek, azokról szólni sem érdemes. Az idő során mintha megfordult volna a kezdők „útiránya". Régebben a jó hangú énekeseket fogadta be a közönség, és a körítés csak másodlagos tényező volt. A mai srácok úgy gondolják, hogy elég kiállni valakinek a színpadra szakadt szerelésben, festett hajjal, kettőt üvölteni a mikrofonba, és pár százan máris őrjöngenek érte.*

— *Olyan kevés zenei múlttal, mint amennyi ezeknek a srácoknak van, lehetetlen bármit is elérni* — vélekedett *Balázs Fe-*

Rock-sokk

TEKERD, JOCÓ!

más közülünk. Tehát odafigyelünk azokra, akikre érdemes. Szerintem hosszú idő óta az egyetlen „igazi kiugrás" a KFT-nek sikerült. Ők tényleg olyan színt hoztak a hazai beatzene palettájára, amely idáig még nem volt rajta.

Persze, a vezető beatzenészeken kívül is vannak még jó néhányan, akik igyekeznek egyengetni a beattel, poppal próbálkozó gyerekek útját. Szerveznek ma már fesztiválokat csak amatőr, kezdő együtteseknek, koncertlehetőséget teremtve nekik.

— *Tekerd, Jocó!* — üvöltötte az egyik ilyen bulin egy teljesen extázisban levő fiú a színpadon ügyködő szólógitárost biztatva. És Jocó csak tekerte átszellemülten szegény hangszerét. Úgy is „szólt" az árva gitár, mint amit — tekernek . . .

K. D.

Fotó: Karasz Lajos

(Következő számunkban: „Bődületes buli")

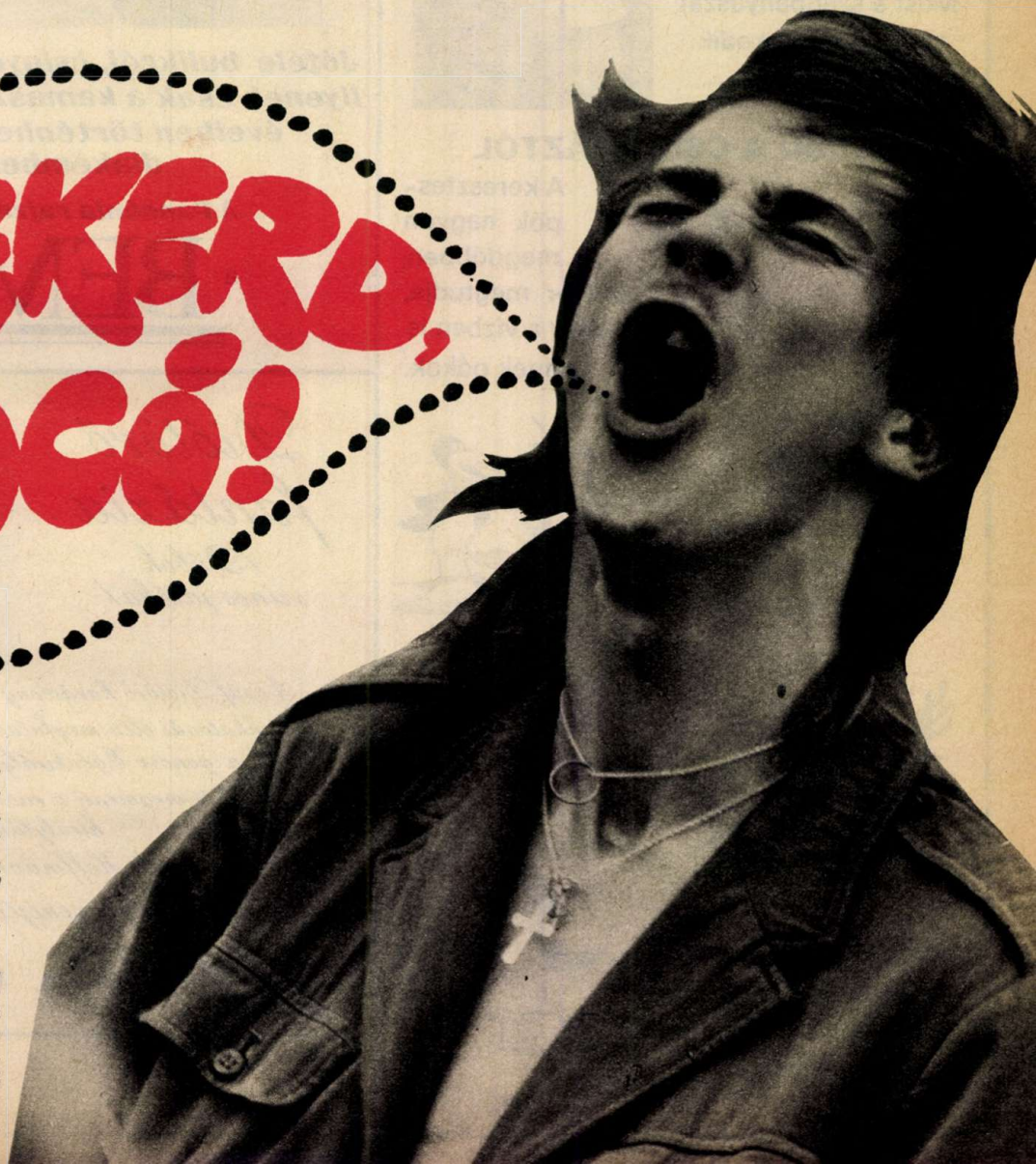

renc, a Korál együttes vezetője, billentyűse és énekese. — *Az igazsághoz tartozik az is, hogy mi, akik a zenélésből élünk, nem nagyon érünk rá elmenni, meghallgatni a kezdő együtteseket. Így aztán véleményt sem tudunk mondani az utánpótlás helyzetéről. Az viszont egészen biztos, ha a szakmában elterjed, hogy valamelyik klubban egy jó társaság dolgozik, akikben van fantázia, akkor a következő bulin ott van Presser, Som Lajos, Szörényi vagy valaki*

A RAVASZ VARJÚ

Régi kedvencek, új mesesztárok

Mesesorozat a MÁTRA mese és ifjúsági *mozi* műsorán.

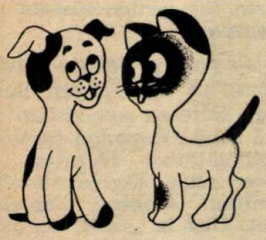

A KISCICA, AKIT VAUNAK HÍVNAK

Az örök kutya–macska barátság új epizódja.

FEKETE ARANY

Lolkával és Bolkával találkozunk ismét. Most a szénbányászat titkaival ismerkedik a két kópé.

BÚCSÚ A CSIGAHÁZTÓL

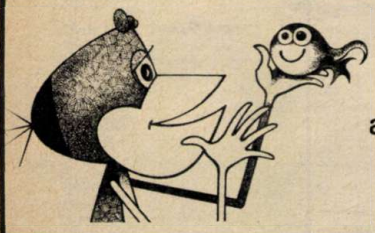

A keresztespók nagyon megdöbben, amikor megtudja, hogy a vízben is élnek pókok.

A RAVASZ VARJÚ

A ravasz varjú szívesen cserélne a kövér cicával, csak ne lenne a gazdi...

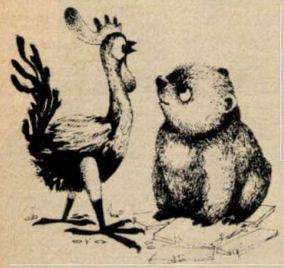

A KIS MISA

Egy esetlen kis medvebocs kalandjai.

HÁTHA SIKERÜL

A kígyó repülni tanítja a papagájt. Hátha sikerül....

SULI BULI

Színes, magyar film.

Rendezte VARSÁNYI FERENC

Jóféle bulikról, csínyekről szól a film. Ilyenek csak a kamaszkor fantáziadús éveiben történhetnek meg a diákemberrel.

A Pannónia rajzstúdió filmje

a BEM moziban.

Diótörő fantázia

/Bábok színes játéka/

A csúf Diótörő karácsony éjjelén életre kel. Játékkatonái élén megfutamítja az egérhadat, ledöfi a gonosz Egérkirályt, széttöri a varázs–diót és megmenti a rabságban sínylődő királylányt.

E.T.A. Hoffmann meséjének és Csajkovszkij zenéjének feldolgozása.

TUKOR MŰVÉSZ KLUBMOZI de. OLIMPIA du.

FŐMO

GYEREKEK KÖNYVESPOLCÁRA

..... pld.	Antalffy Gyula: ÉDES HAZÁNK	35,— Ft
..... pld.	Benedek Elek: A VITÉZ SZABÓLEGÉNY	35,— Ft
..... pld.	Csathó István: LENINGRÁDI KÉPESKÖNYV	28,— Ft
..... pld.	Daniel Defoe: ROBINSON	20,— Ft
..... pld.	Fekete István: TÜSKEVÁR	21,— Ft
..... pld.	Wolf Harranth: MISU ÉS A TENGERÉSZ	33,— Ft
..... pld.	Horváth Árpád: A MEGKÉSETT VILÁGHÍR	25,— Ft
..... pld.	Lantos Ferenc: ROKONVILÁGOK	33,— Ft
..... pld.	László Gyula: 50 RAJZ A HONFOGLALÓKRÓL	59,— Ft
..... pld.	D. Major Klára: TEGNAPRÓL HOLNAPRA	39,— Ft
..... pld.	Örsi Ferenc: A TENKES KAPITÁNYA	29,— Ft
..... pld.	Dr. Révész Tamás: CSABA KÓRHÁZBA MEGY	20,— Ft
..... pld.	Rónaszegi Miklós: A RETTENETES KARTAL	24,— Ft
..... pld.	Ruffy Péter: HAZÁNK SZÍVE BUDAPEST	35,— Ft
..... pld.	Sebők Éva: DENEVÉRKÖNYV	26,— Ft
..... pld.	Sütő András: GYERMEKKOROM TÜKÖRCSEREPEI	22,— Ft
..... pld.	Szabó Magda: ÁLARCOSBÁL	20,— Ft
..... pld.	Szabó Miklós: HELLASZ FÉNYKORA Képes történelem sorozat	40,— Ft
..... pld.	Tandori Dezső—Szecskó Péter: AFRIKA, INDIA: VADÁLLATOK ŐSHONA	29,— Ft
..... pld.	TARKABARKA ÁLLATVILÁG	48,— Ft
..... pld.	Tatay Sándor: PUSKÁK ÉS GALAMBOK	12,— Ft
..... pld.	A TŰZ MÁRCIUSA Fiatalok könyvtára sorozat	20,50 Ft
..... pld.	ÜNNEPSOROLÓ	50,— Ft
..... pld.	Jules Verne: NEMO KAPITÁNY	49,— Ft
..... pld.	Weöres Sándor: HA A VILÁG RIGÓ LENNE	39,— Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési és a portóköltséget felszámítjuk.

Címünk: Állami Könyvterjesztő Vállalat
RÉSZLETKÖNYVSZOLGÁLATA
1397 Budapest, Postafiók 502.

A megrendelő neve: .....

Pontos címe (irányítószámmal): .....

.....

Munkahelye: .....

.....

Részletfizetésnél:

Anyja neve: .....

Születési helye, ideje: .....

.....

Személyi ig. száma: .....

.....
aláírása

Ifjúság

A Magyar Posta 1977 óta — tehát már hagyományosan — „Ifjúság" címmel évente feláras bélyeget ad ki, s a felárból származó bevételt az ifjúsági filatelista mozgalom támogatására fordítják. A bélyegek témája más és más, de mindig a fiatalok életéhez kapcsolódik. Az első (névértéke 3+1,50 forint) az egészséges életmódra, az ahhoz tartozó rendszeres testedzésre hívta fel a figyelmet. Az 1978-ban megjelent bélyeg (3+1,50 Ft) témája a 60 éves magyar kommunista ifjúsági mozgalom az 1979. évié (3+1,50 Ft) a művelt ifjúság, a korszerű műveltség, az 1980-asé (4+2 Ft) a tiszta, kulturált környezetünkért indított KISZ-akció, a tavalyié (4+2 Ft) az alkotó ifjúság pályázat és kiállítás volt.

Az idei címlet április 2-án, a Szolnokon rendezett ifjúsági bélyegkiállítás megnyitásának napján jelent meg. Névértéke ugyancsak 4+2 forint, témája pedig a sport: az ifjúsági tenisz Európa-bajnokságra irányította a figyelmet, amelynek a nyáron Budapest volt a házigazdája.

Használtat vagy használatlant

Használtat, vagy használatlant? Ez az a kérdés, amelyben a filatelistának legelőször kell döntenie. Vagyis, hogy használt (bélyegezett, levélről leszedett), avagy használatlan (postatiszta) formában gyűjtse-e a bélyeget?

A válasz: használtan. A használatlan bélyegek elrakása — elsősorban anyagi okokból — csak a második világháború utáni gazdasági válság, illetve infláció idején terjedt el, s az ilyen külföldi kiadások beszerzése körülményesebb és felettébb költséges. Arról nem is beszélve, hogy a vásárlás még nem gyűjtés, hiszen hiányzik belőle a levelekre vadászás izgalma, az áztatás, a szárítás, a válogatás és a csere élménye (azért persze az ajándékba kapott postatisztát nem kell visszautasítani!). És a szaküzletekben az egyes darabokon, sorozatokon túl, használt bélyegekből különböző témájú és összeállítású csomagok is nagy választékban kaphatók. Kinek-kinek az érdeklődési területe és zsebpénze szerint.

A lényegről azonban soha ne feledkezzetek el: gyűjteménybe csak teljesen ép (ez a fogazatra is vonatkozik), tiszta, gyűretlen és szépen bélyegzett (a bélyegzőnek legalább egy része olvasható) darab való.

K. J.

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.
Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR oktatási osztály

Budapest IV., Tó u. 1—5.
Telefon: 690-900/531-es mellék és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG személyzeti osztály

Budapest XXII. (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1983/84-es tanévre, hároméves képzésre. **Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat,** tanulmányi ösztöndíj: 410-től 750 Ft-ig, **textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat, textilfestő és -kikészítő tanulónak fiúkat, lányokat.** Tanulmányi ösztöndíj: 350-től 790 Ft-ig. A textilnyomó, -festő és -kikészítő, textilipari gépszerelő tanulók az első évben **1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek. A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeli lakosok 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.**

Havi 90 forintért reggeli, ebéd és vacsora. A vidékiek részére 120 forintért kollégiumi férőhelyet biztosítunk. Ingyenes tankönyv és munkaruha. A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. A végzett tanulók kereseti lehetősége: havi 3500—4400 forint. Jelentkezni lehet a személyzeti-oktatási osztályon személyesen vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

KISPESTI TEXTILGYÁR

Budapest XVIII.,
Fáy út 2. 1184
Telefon: 273-711

FIGYELEM!

Az 1983—84-es tanévre a 14. életévét betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat pedig villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmákra beiskolázunk ipari tanulónak. **Tanulmányi idő 3 év.**

Juttatások villanyszerelő, műszerész szakmákban **250,— Ft,** többi szakmában **500,— Ft** társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően **410—620,— Ft** tanulmányi ösztöndíj, plusz **130,— Ft** jövedelempótlék. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet **3,— Ft**-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

Kereseti lehetőség: a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

CÍM: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135

Kár lenne, ha nem lennél a 9999-es klub tagja! A 9999-es klubba beléphetsz, ha részt veszel az Állami Biztosító játékában. Az „ÁBI" szelet nevű csokoládé papírjának belső oldalán mini képregény formájában közlekedési jó tanácsokat és 1–5-ig sorszámokat találsz. Ha a sorozat valamennyi számát levelezőlapra felragasztva vagy borítékban elhelyezve megküldöd 1982. december 31-ig az Állami Biztosító, Budapest, 1813 postacímére, akkor egy sapkát kapsz.

Kár lenne sapka nélkül nélkülünk!

A Soós István Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet budafoki ágazata várja az általános iskola 8. osztályát végző fiúk és lányok jelentkezését borász szakra. Iskolánkban 3 éves szakmunkás- és 4 éves szakközépiskolai képzés folyik. Kollégiummal rendelkezünk. Kérésre tájékoztatót küldünk! Budapest (Budafok), Kossuth Lajos utca 83.

1221 Telefon: 465-755

75 ÉVES A BUDAFOKI BORÁSZATI ISKOLA • BUDAPEST. 1976. VI. 3. •

1901 · 1976 · BUDAFOKI BORÁSZATI ISKOLA BUDAPEST. 1976. VI. 4.

KÜLÖNLEGES SC

FÖLDES VILMOS KARIKATÚRÁI

„ÁBRÁND-TÚRA"

KISPÁLYÁS MECCS

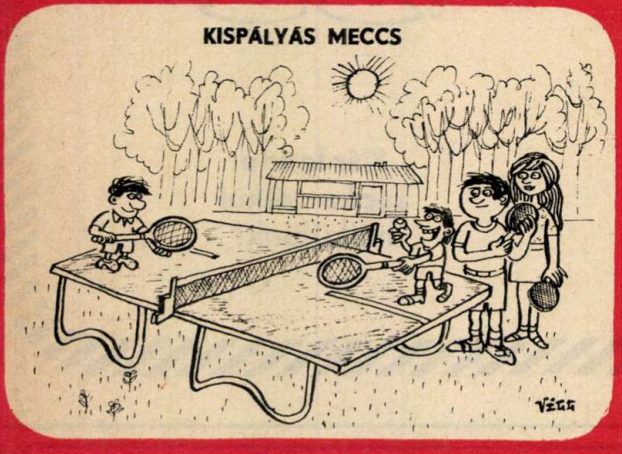

GÓLYALÁB VIRTUÓZ

PÓZNATÉVESZTÉS

FUSSÁL

A rendszeres futás jó is, hasznos is. Jó, mert felpezsdíti a testünket, hasznos, mert edzi az izmainkat, erősít bennünket. Fussunk hát minél többször, minél többet. Ezzel az elhatározással rendeztük meg tavasszal immár másodízben a PAJTÁS-FUTÁS-t. A győzteseknek a napokban adtuk át a megérdemelt jutalmat.

Ne értsétek félre a címet, nem kifejezetten arra akartam utalni, hogy ezentúl, akinek csak módja van, velem rohanjon. (Én ugyanis nem futok sokat, csak... no, ezt hagyjuk.)

Sokkal inkább szeretném, ha elfogadnátok, mint egy jelmondatot, mint egy csatakiáltást: Fussál velem! Ez a lényege ugyanis a FUTAPEST klub valamennyi rendezvényének, s különösen a Pajtás-futásnak.

A GYŐZTESEK

A tavasszal immár másodszor megrendezett Pajtás-futás versenykiírásában van egy igen figyelemreméltó rész. Tudniillik az, hogy az az iskola, amelyik a legtöbb tanulót indítja a versenyen, tízezer forintos vásárlási utalványt nyer, a második helyezett pedig ennek a felét. Most gondoljátok csak meg: milyen jó alkalom ez arra, hogy kiálljatok az iskoláért, hogy ti magatok „szerezzétek meg" a legjobb focit, a szép iskola-válogatott mezt, és még sok mindent. Az utánatok következő osztályoknak is.

Az őrmezői Menyecske utcai Általános Iskola gyerekei éltek ezzel a nagyszerű lehetőséggel, a nagy versenyen ötszázan (!) jelentek meg. S a megjelenés még nem minden. Sokan közülük az élen végeztek.

Ahhoz sok minden kell, hogy első legyen valaki egy tömegfutóversenyen. Például türelem. Bizonyára láttatok már „igazi" sportpályán rendezett hosszú távú versenyt. A későbbi győztes csak a legritkább esetben állt az élre közvetlenül a rajt után. Türelem kell hát ahhoz, hogy kivárjuk azt a pillanatot, amikor érdemes előretörni. Célszerű tehát okosan beosztani az energiát. A futás ugyanis fárasztó, s aki idő előtt (értsd: cél) teljesen kimerül, az bizony úgy érzi, mintha ólomból lennének a lábai. Ennek egyetlen jó ellenszere van: a gyakorlás, az edzés.

A Menyecske utcai Általános Iskola testnevelője, *Gugya Györgyné, Kati* néni erről a következőket árulta el:

— *Mi minden héten háromszor tartunk edzést... Nagyon szép helyekre szoktunk elfutni; ha másért nem, már csak ezért a látványért is érdemes. De szeretjük magát a futást is, meg azt a kellemes fáradtságérzést, ami a visszaérkezéskor elfog bennünket.*

A második helyezett — tavalyi győztes — Medve utcai Általános Iskolások

VÉLEM!

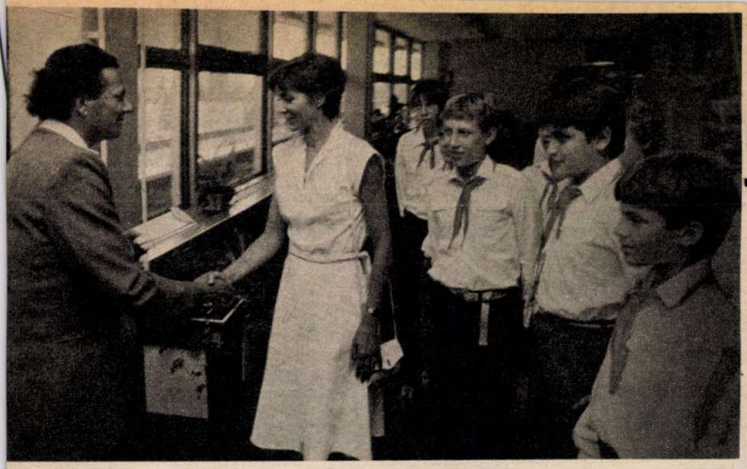

Vajon hányadik lehetek?

némileg más meggondolásból futnak. *Batthyány Ferenc* testnevelő elmondta, hogy a csaknem százéves iskolában kicsi a tornaterem és hideg. Az ácsorgóknak különösen. A futás náluk már csak ezért is hasznos.

Ismerek iskolákat, ahol egyáltalán nincs tornaterem...

„UTOLÉRT A BAJ"

Az okok tehát sokfélék lehetnek. De a cél mindenütt ugyanaz.

Fussunk, hogy egészségesek és edzettek legyünk!

Most persze azt gondoljátok magatokban, hogy ti úgyis egészségesek vagytok, no meg edzettek.

Igazatok van. Most. De mi lesz majd ennyi meg annyi év múlva?

A minap egy idős emberrel találkoztam, Csopaki Pista bácsival, ő mondta nekem a következőket:

— *Életemben nem voltam orvosnál, egészen hatvankét éves koromig. Mindennap lejártam kocogni a parkba, vagy teniszezgettem. Egyhelyben nem szerettem ücsörögni. Aztán figyelmetlen voltam, és kificamodott a bokám. Hetekig gipszben volt a lábam. Egyből utolért mindenféle baj. Nagyon ideges lettem, hiányzott a mozgás. Aztán nagy nehezen meggyógyult a bokám, és egyszerre minden bajom elmúlt. Újra rendszeresen futok, s öröm az élet.*

Nem is kell magyaráznom, ugye értitek. **M. K.**

Pár méterrel a cél előtt...

Monspart Sarolta tanácsaira érdemes figyelni

Lent: győztesek az utalványokkal

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 18. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A boritékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

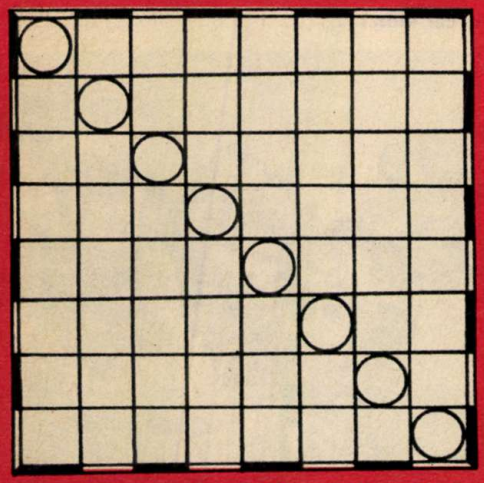

JÁTÉK A NEVEKKEL. Írd be az ábra vízszintes soraiba az alább felsorolt neveket úgy, hogy a körökkel megjelölt átlóba kerülő betűk felülről lefelé olvasva az ókori római költészet legnagyobb alakjának nevét adják megfejtésül.

BERTALAN, DOMONKOS, DOROTTYA, HAJNALKA, JUSZTINA, PERPÉTUA, VERONIKA, ZAKARIÁS.

SZÁMTANI KIRAKÓ. Rakjátok össze a feldarabolt részeket úgy, hogy a számsorok összege vízszintesen 132, függőlegesen 66 legyen!

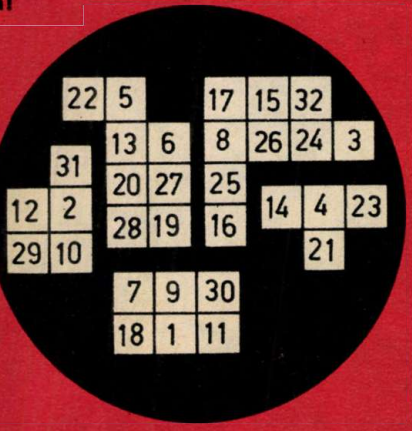

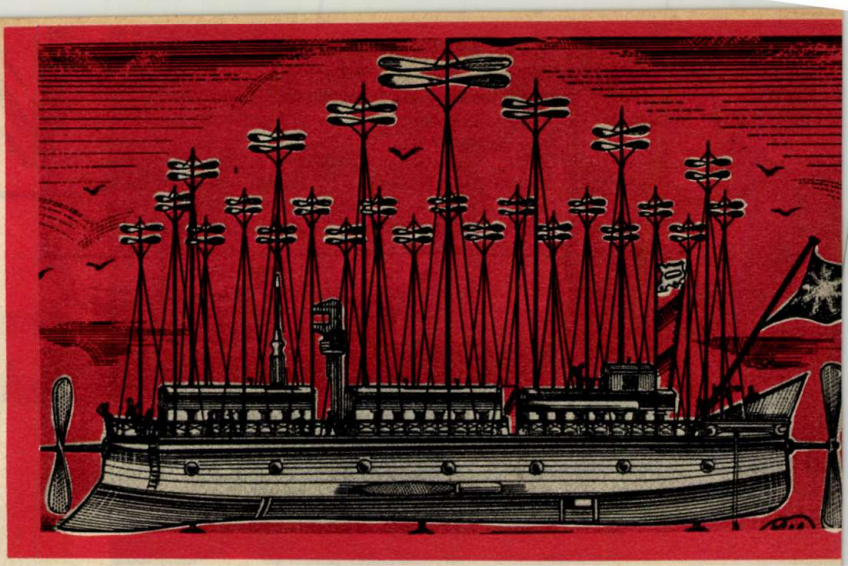

A CÉL ELŐTT. Még néhány másodperc és befut a célba a győztes. Ki lesz az?

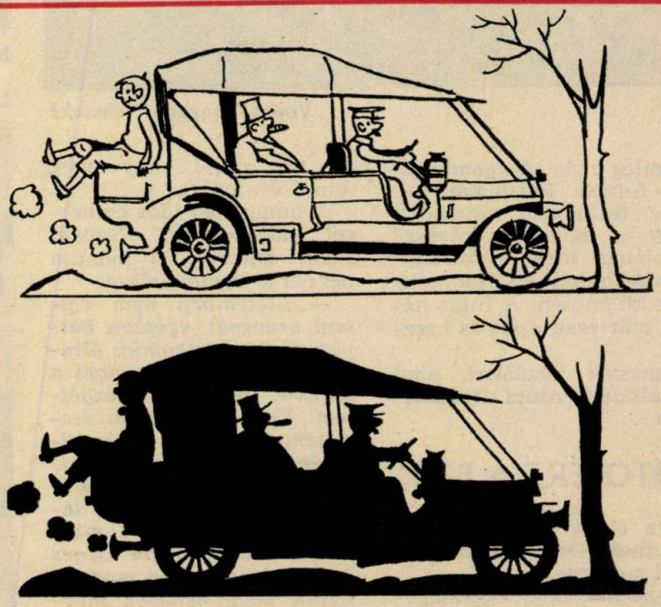

RÉGI KOCSI ÁRNYA. A felső rajzon egy 1906-os Austin autó látható, potyautasával együtt. Hány apró különbséget tudsz felfedezni a rajz és árnyképe között?

HOL A SZERSZÁM? Meghibásodott a hajó, gyors javításra szorul. A matrózok keresik a szerszámokat, sehol sem találják. Pedig nagy szükség lenne rájuk, mert a hajó rakományát harminchat óra múlva ki kell rakni, az út a kikötőig még legalább egy napig tart. Segíts te is, hogy minél előbb előkerüljön mind a hat szerszám.

SAKK

Mai feladványunk érdekessége, hogy az egész világos haderő áll szemben a magányos sötét királlyal. Követelménye: matt két (2) lépésben. Megfejtésül tehát csak a kulcslépést kell beküldeni, vagyis világosnak azt a lépését, amely után bármit is lép sötét, a második lépésben bekövetkező mattot már nem tudja védeni.

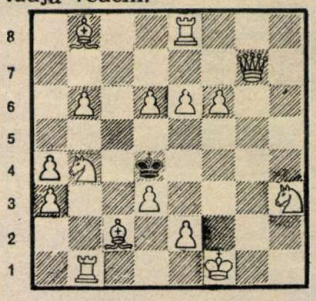

A május 6-i számban közölt feladvány megoldása: 1. Bd8—a8! — A kitűzött díjak nyertesei: Pető Sándor (Érd), Rinkó László (Kisvárda), Simon Attila (Lúcfalva), Sótonyi Zsuzsa (Ráckeve) és Varga F. Zoltán (Szigetvár).

Földeák Árpád

MINDENKI MOND VALAMIT. A baj az, hogy a szövegek összekeveredtek. Rakd mindegyiket a helyére!

A 22. SZÁM MEGFEJTÉSEI

ROLLERVERSENY: A fiú rajthoz állhat. – ORSZÁGJÁRÓK: Szeged, Hódmezővásárhely. DÍSZES FA: lisztes berkenye. – INDULÁS ELŐTT: Nincs igaza, mert 11 különbség van köztük. – FELE FELE: Vízszintesen: 8, 14, 74 58, 56, Függőlegesen: 11, 42, 58, 22, 77. – REJTVÉNYVIRÁG: Arany János. – BETŰPIRAMIS: 10.

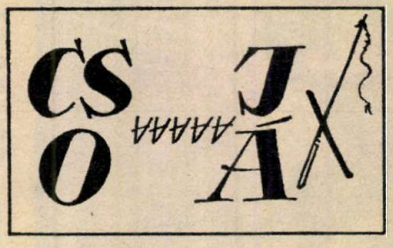

KETTEN. Két betűrejtvény, két név. Ők találták fel a benzinkarburátort, más néven a porlasztót.

SIETNI KELL! A papádnak sürgős ügyben el kell mennie egy másik gyárba. Mit csinál ilyenkor? Felemeli a telefonkagylót, tárcsáz és azt mondja: „Halló! . . .” A függőleges 3. és a vízszintes 11. sorokban folytatódik a mondat.

VÍZSZINTES: 1. Kilométer. 3. Kérdőszó. 5. Azonos magánhangzók. 6. Kicsiny folyó. 7. Erről a három azonos mássalhangzóról híres a „Répa, retek, mogyoró” nyelvtörő. 9. Nyúlánk testű vadászkutya. 11. A papa mondatának harmadik szava. 12. Becézett fiúnév. 14. Autómárka. 15. Az utak eleje és vége! 16. O.A.K. 17. A legnagyobb római számok. 20. A kálium és a kén vegyjele. 21. A karmester teszi (ismert idegen szóval). 22. Eger közelében levő hegycsúcs, névelővel. 23. Y.G.A.

FÜGGŐLEGES: 1. Venezuela fővárosának neve, kiejtve. 2. Az 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején alakult úttörőcsapat tagjait hívták így. 3. A papa mondatának első és második szava. 4. Hivatalos okmány (idegen szóval aktának nevezzük). 8. Román, olasz, NSZK autók jelzése. 9. Alma-. . . 10. Az egyik szülő, becézve. 11. A csóka, régies formában írva. 13. Ritka női név. 17. Ceglédi Imre Elemér. 18. Vesd papírra. 19. Így eszik az egér. 21. Dagi egynemű betűi.

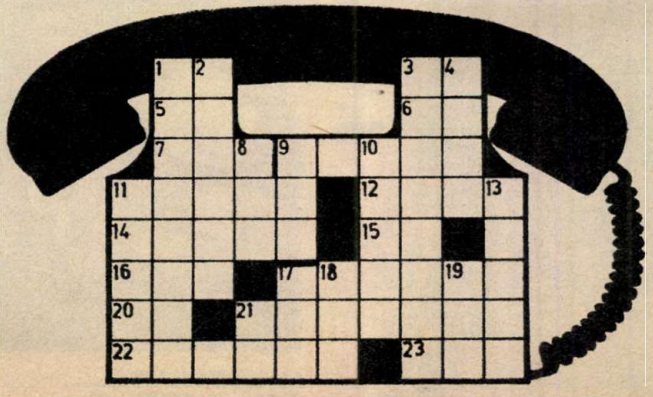

NYERTESEK. A 21. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Havas-Horváth György, Budapest, XI. Nagy Ágnes, Bp. XI.; Németh Lívia, Budapest; Ábrahám Anetta Túrkeve; Balogh Irén Rákóczifalva; Baricz Anikó, Bonyhád; Csete Andrea, Encs; Ducsai Csilla, Forró; Dupcsák Dóra, Gyöngyös; Földvári Éva, Mátészalka; Gál János, Miskolc; Kollár Károly, Kiskunfélegyháza; Kollárik Péter, Miskolc; Komáromi Mária, Siklós; Kósa Kálmán, Nyírparasznya; Lantos Zoltán Sárszentmihály; Major Andrea, Baja; Négyessy Márta, Pomáz; Pálinkás Szilvia, Csemő; Pásztor Henriett, Ajka.

POMPÁS SÁNCOLÁS, DE A LÖVÉS MÉG JOBB, A LABDA MÁR KAPURA SZÁLL

SZABAD EGY – SZÓRA? TAKTIKAI UTASÍTÁS A JÁTÉK SZÜNETÉBEN

A női egyenjogúságért vívott küzdelemben a lányok, az asszonyok nem ismernek határokat. A vízben sem. Új divat hódít az Egyesült Államokban: a női vízilabdázás. Aki ezt a játékot ismeri, s hazánkban jócskán akadnak ilyenek, hiszen Magyarország mindig vezető szerepet játszott e sportágban, bizony némileg meghökken. Ugyanis megszokta, hogy a vízilabdameccseket többnyire százhúsz kílós izomkolosszusok – birkózzák végig, olykor hatalmas pofonok, vízalatti rúgások, gatyaszaggatások közepette. Nos, mindez női előadásban meglehetősen szokatlan. Már csak azért is, mert a víziamazonok bizony még szenvedélyesebben úsznak, hajszolják a labdát, mint a fiúk. Állítólag még a leggorombább fiú hátvédek is beiratkozhatnak hozzájuk egy „szigor-tanfolyamra".

LABDÁZÓ „VÍZITÜNDÉREK"

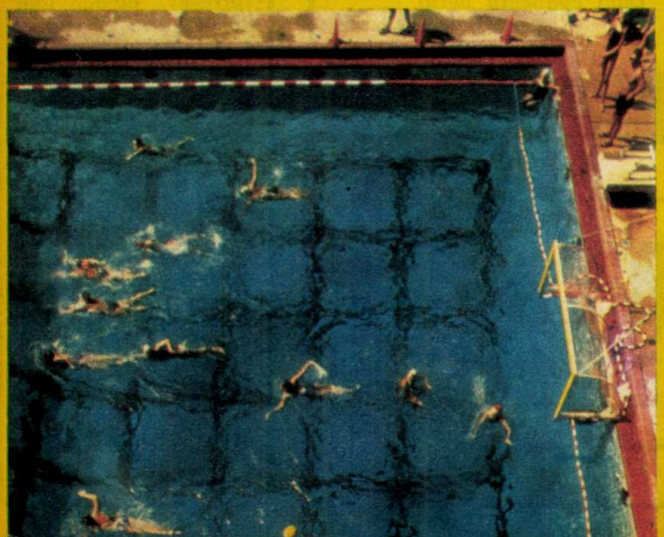

MADÁRTÁVLATBÓL. INDUL A TÁMADÁS, AZ EMBERFOGÁS MÉG NEM ERÉNYE A LÁNYOKNAK

GYŐZELEM UTÁN AZ EDZŐ SEM „ÚSZHATJA" MEG A FÜRDÉST

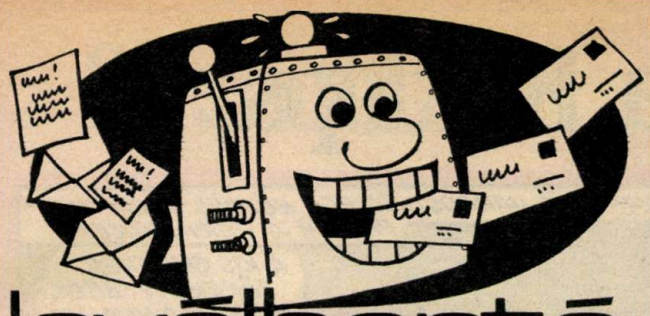

levélbontó

MIT üzen a Pajtás?

MIÉRT NEM JELENIK MEG TÖBBSZÖR A HAHOTA? — kérdezte Csík Beatrix (Budapest, Dohány u. 28. — 1077). Kedves Bea! Ha figyelemmel kíséred különkiadványainkat, láthatod, hogy felváltva jelenik meg a Mini Pajtás, a Kristály, a Kockás, a Hahota és a különféle magazinok. Mind-mind más témával, és ezek biztosan téged is érdekelnek. Remélem, egyetértünk abban, hogy nem lenne szerencsés, ha helyettük is mindig csak Hahotát jelentetnénk meg.

KRITIKÁT ÉS ÖTLETEKET ígért levelében Fiala Anita és Dósa Andrea (Mosonmagyaróvár, Marx u. 8. — 9200). A bírálatoknak állunk elébe, és záporozzanak azok az ötletek! „Jó riportok is elkelnének" — írjátok. Küldjetek témákat a körülöttetek történő eseményekről, s ne csak a kedves ismerősre adjatok tippeket.

ÜZENJÜK Horváth Krisztinának (Budapest, Gergő u. 35. — 1158) és mindenkinek, aki hazai vagy külföldi színészek, énekesek, együttesek és sportolók címét vagy fotóját kéri szerkesztőségünktől; kérésüket sajnos, nem tudjuk teljesíteni.

AZ ŰRSZONDA című turai úttörőlap júniusban elballagott nyolcadikosainak, hajdani „kollégáinknak" üzenjük: ne feledkezzetek meg lapunkról, továbbra is járjatok nyitott szemmel, s ha „gyerekgonddal" találkoztok, írjátok meg szerkesztőségünknek. Szóljatok hozzá cikkeinkhez, tudósítsatok bennünket a gimnáziumi beilleszkedésről, az ottani életről. Továbbra is számítunk rátok. S végül: kitartó, szorgalmas tanulást kívánunk a gimnáziumi nagy erőpróbára!

A RÁDIÓ kívánságműsorának címét Oláh Ildikónak küldjük (Fülöp, Arany J. u. 93. — 4266). Íme: Magyar Rádió, Kettőtől ötig — kívánságműsor, Budapest, 1800.

„TÁNC A MINDENEM" — írja Balázs Éva (Kádárta, Győri u. 4. — 8411). Veszprém megyében nincsen művészeti szakközépiskola, de Baranyában igen. Sőt, ott táncolni is tanulhatsz, ha sikerül felvételt nyerned a következő intézménybe: Művészeti Szakközépiskola, Pécs, István tér 8. — 7621. Ha úgy döntesz, hogy oda jelentkezel, a táncművészeti szakot jelöld be!

GYÓGYSZERÉSZNEK készül Faragó Tünde (Szolnok, Krúdy Gy. u. 109. — 5008) és nem tudja eldönteni, hogy gimnáziumba jelentkezzen vagy inkább egészségügyi szakközépiskolába. Tünde! Inkább a gimnáziumot válaszd, s a fakultáció során a kémiát, biológiát! És csak előnyödre válik majd, ha idegen nyelvként a latint tanulod. Az egészségügyi szakközépiskolában inkább egészségügyi dolgozóknak — ápolónő, szülésznő, asszisztens — képezik ki a tanulókat. Az érettségi után jelentkezz majd valamelyik orvostudományi egyetem gyógyszerész szakára.

MODJUNK VALAMI ÚJAT!

Jung Gáspár, a nagykarácsonyi általános iskola igazgatója:

— A mi „újításunk": úttörőink rendszeresen részt vesznek a községi tanácsüléseken. Tanácselnökünk ötlete volt ez, mondván: nincs olyan eseménye a falunak, ami ne az úttörőkért is történne. Gyakorlatunk az, hogy iskolánk előre megkapja a tanácsülés anyagát, amit megtárgyal a csapat vezetése. E közös véleménnyel indulnak el aztán képviselőink az ülésre, ahol — ha a téma olyan —, szót kérnek és kapnak is. Gyakran elmondják javaslataikat, amit a felnőttek sokszor meg is fogadnak. Ezzel a részvétellel, úgy véljük, iskolásaink településünk igazi polgárai lesznek.

GRÁNÁTVETŐK

A fővárosi, VI. kerületi Bokányi Dezső Munkásőr-zászlóalj régi patrónusa a Karikás Frigyes általános iskola úttörőcsapatának. Legutóbb a nyári táborozáson, Balatonmáriafürdőn a honvédelmi napon rendezett vetélkedőn mutathatták be a diákok katonai jártasságukat. Volt fejtörő teszt és terepfutás, céllövészet és gránátvetés. A munkásőrök és diákok egynapos közös együttléte meghozta az elhatározást is: a tanévben is többször találkozunk.

Gara Miklós
munkásőr

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.2575 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Szlávik András
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Odüsszeusz és a Küklopsz 6

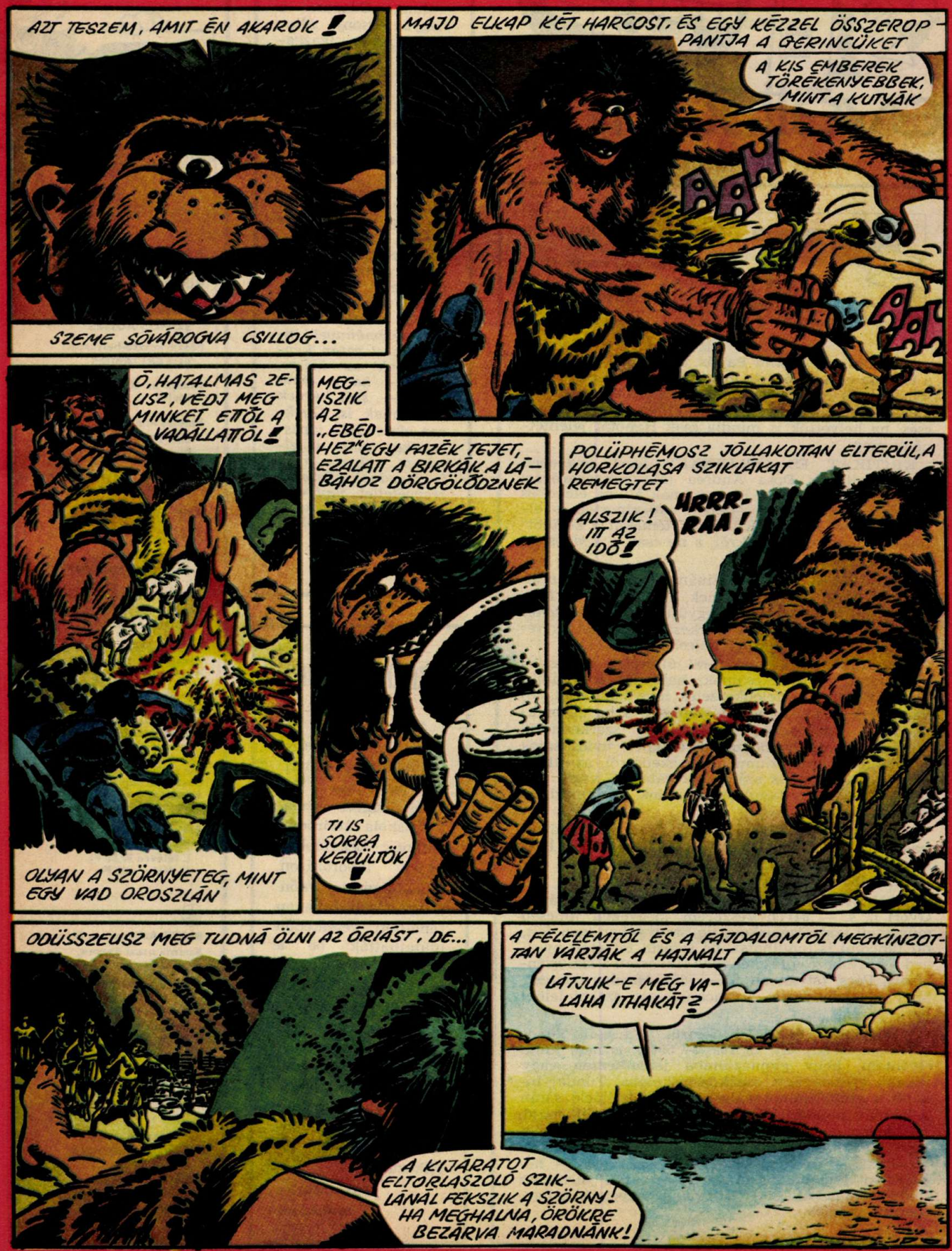

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

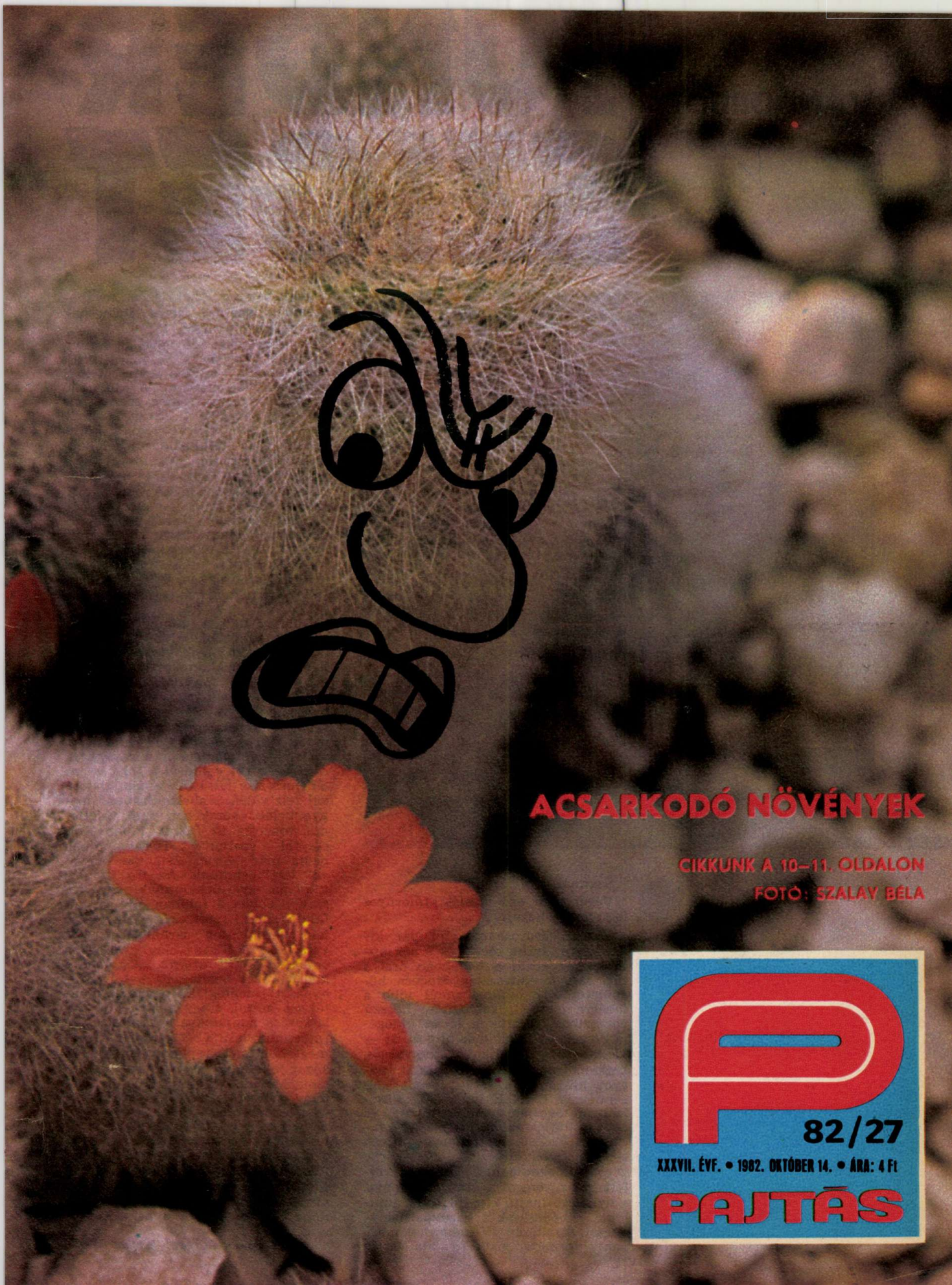

ACSARKODÓ NÖVÉNYEK

CIKKUNK A 10–11. OLDALON

FOTÓ: SZALAY BÉLA

82/27

XXXVII. ÉVF. • 1982. OKTÓBER 14. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

VÁNDORBOT

TÜNDÉR-SZIGET

Szatmár.

Véget nem érő legelők, fatornyos templomok hazája.

Tákos Vásárosnaménytól pár kilométerre „bújik meg", és a sok apró község közül a legjobban őrzi a régi falvak építészetét. Modern kőépületet alig találni, annál több a fehérre meszelt, vályogfalú, hosszú paraszthház. Előttük a lócán üldögélő öregek — fiatal már alig él itt — naphosszat figyelik a kanyargós, keskeny utcák gyér forgalmát, nagyot köszönve az erre tévedt idegennek is. Errefelé így szokás. Büszkén mutogatják templomukat, és nem is tudják talán, hogy a kézi faragású, festésű motívumok milyen értékesek. Kívülről a porosszürke gerendák sem sejtetik a belül rejtett „igazgyöngyöt". Amint azonban a nyikorgó faajtó kinyílik, csak ámulunk és bámulunk a kazettás mennyezet díszítésén. Virágminták megannyi formája, színárnyalata tartja fogságban szemünket. Nehéz továbbmenni a paraszt Notre Dame-nak nevezett templomból.

Szatmárcseke felé véve az irányt, útbaesik Csaroda, s ha már itt járunk, román kori temploma mellett sem szabad elmenni. A különálló harangláb ritkaság még ezen a vidéken is. Átkelve a Tiszán, Kölcsey Ferenc falujába érkezünk, a költő, politikus, szónok Szatmárcsekén született. Itt töltötte élete utolsó éveit és itt hunyt el 1838-ban. Díszsíremléke, a népi műemlékké nyilvánított, csónak alakú fejfás temető közepén áll, két századnyi távolságból is hirdetve igaz magyarságát. A legenda szerint régen a halottakat nem a falu felől hozták utolsó útjukra, hanem a Tiszán evezve. A fejfák alakja így őrizte meg máig csónak formáját.

Kölcsey faluját elhagyva Túristvándiba érkezünk. Már messziről hallatszik a víz csobogása: a vízimalom óriási lapátkerekei méltóságteljes lassúsággal fordulnak, két fordulat között megmártózva a Túr folyócskában. Az 1899-ben, szinte csak fából épült malom — műemlék — ma is őrli a búzát. De nemcsak a malom szép, hanem a környéke is. A girbe-gurba fahídról a folyó mentén messzire látni. Ez a hangulatokkal teli vidék Szabolcs-Szatmár megye keleti csücskében nem véletlenül vonzotta az írókat. Előbb Kölcseyről szóltunk, Túristvándiban pedig már Móricz Zsigmond nevével találkozhatunk. Az író itt járt iskolába, gyermekkorának egy részét is ebben a faluban élte. Szülőfaluja sincs messze. A Tiszacsécse felé vezető úton járhatott egykor Petőfi is: A Tisza című versében emlékezik meg útjáról, „... ahol a kis Túr siet beléje..." A folyó rohanását „megfogták" ugyan egy hatalmas gáttal, s így a két folyó találkozása napjainkra a fürdőzők paradicsoma lett. Csécsén nem nehéz megtalálni azt a piciny, nádfedeles házat, ahonnan legnagyobb mesélőnk, Móricz Zsigmond elindult. Néhány méterre a fa harangtoronytól és a templomtól — ahol az író anyai nagyapja volt a lelkész — áll a szülőház, a tündérsziget közepe.

Móricz Zsigmond így vall szülőföldjéről: „Énnekem Csécse marad a tündérsziget, ahová mindig úgy tér vissza az emlékezet szárnyán lelkem, mint a boldogság és a béke kedves szigetére."

Kép és szöveg: Koncz Dezső

Elindulok hazát látni,
ide a vándorbotot!
Csodálatos tájak várnak,
ma itt vagyok, holnap ott.
Utak visznek, utak hoznak,
s hol az álmok találkoznak,
azon a hűs erdőszélen
leülök és elmesélem,
amit láttam.
Figyelsz rám?
Ez az erdő, ez a város,
ez a falu, ez a patak . . .
Ez a minden a — hazám!

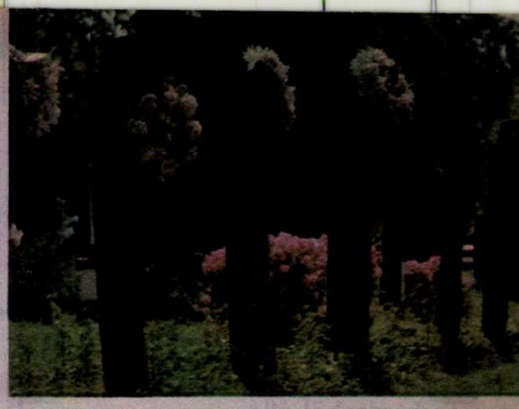

VALÓBAN ILYEN VAGYOK?

Ezt csak akkor kérdezheted meg önmagadtól, amikor már végigtanulmányoztad e tíz kérdésből álló minitesztet, s a harminc válasz közül kiválasztottad azt a tizet, amelyet mintha te fogalmaztál volna. Persze, mindehhez hozzá tartozik az ÉRTÉKELÉS is.

1. Reggel háromnegyed hétkor kell felkelned, mert csak így érsz pontosan az iskolába. Hogyan kelsz fel?

a) „Megkérem a szüleimet, rángassanak ki az ágyból." (4)

b) „Mindig elhatározom, hogy fél 7-kor felkelek, mert negyedóráig tart a feltápászkodás." (7). c) „Hozzászoktattam magam ahhoz, hogy amikor csörög az óra, azonnal felkelek." (10)

2. Hogyan telik el a felkelés és az iskolába indulás közötti időd?

a) „Amióta kialakítottam a sorrendet (rövid torna, mosakodás derékig, fogmosás, öltözködés, fésülködés, reggelizés, táskaellenőrzés), azóta öt-tízpercnyi leckeismétlés is belefér az időmbe." (10)

b) „Az első negyedórában csak ténfergek, de aztán felgyorsítok." (6)

c) „Amikor felkelek, mindig ahhoz fogok először, ami eszembe jut. Például: akkor jut eszembe a mosakodás, amikor már felöltöztem. Ilyenkor jön a kapkodás." (3)

3. Nem készültél fel kellőképpen az órákra. Milyen érzések kavarognak benned a becsöngetés pillanataiban?

a) „Bízom, hogy sikerül felelés nélkül megúsznom a napot." (3)

b) „Na bumm, és akkor mi van, ha felszólítanak!" (0)

c) „A szégyentől félek! Mit szól a tanárom? Hogyan vallom be otthon? Soha többé nem jövök el készületlenül az iskolába!" (8)

4. Tudod, hogy a padtársad sem készült fel mára. Neki azonban sikerült az egyik villámkérdésre válaszolnia, amiért jó jegyet kapott. Hogyan reagálsz erre?

a) „Fűnek-fának elmondom: könnyű neki, mert be van vágódva a tanárnál." (0) b) „Irigy vagyok rá, de megpróbálom magamba fojtani." (6) c) „Azt mondom neki: most az egyszer mázlid volt. De ugye, nem bízod el magad?" (9)

5. A testnevelési órán nem tudtál felkúszni a kötélen, mert gyengék a karizmaid. Az osztály kinevette az erőlködésedet és ezt még a kisebbeknek is elhíresztelték. Az egyik harmadikos nevetve kérdezi tőled, hogy igaz-e? Mit cselekszel erre?

a) „Addig faggatom, amíg el nem árulja, hogy kitől hallotta." (3)

b) „Nyakon vágom, hogy elmenjen a kedve a nevetéstől." (0)

c) „Bevallom: sajnos, igaz. De mától kezdve rendszeresen erősítem a karizmaimat." (10)

6. Az őrsi összejövetelen felelősségre vontak, hogy nem végezted el a rádbízott feladatot, lusta vagy és közömbösen viselkedsz a közös dolgok iránt. Hogyan fogadod a bíráló szavakat?

a) „Vitatkozom velük, de végül is elismerem, hogy igazuk van." (8)

b) „Kíméletlenül kezdem sorolni az ő hibáikat." (3)

c) „Dühbe gurulok és becsapom magam után az ajtót." (0)

7. Már vagy négyszer elolvastad a földrajzot és még mindig nem értesz belőle egy kukkot sem. Mi lehet az oka? Gondolkoztál már azon, hogy miképpen lehetne eredményesebbé tenni a tanulási módszeredet?

a) „Nem elég az, ha kétszer-háromszor elolvasom a leckét?" (3)

b) „Kérdezgettem már, de csak annyit mondtak, hogy figyelmesebben tanuljak." (6). c) „Rájöttem: a legjobb az, ha a vázlatot is nézem, és hangosan tanulok." (9)

8. Rátaláltál egy barátra. Hogyan válhat tartóssá a barátságotok?

a) „Ha azonos az érdeklődési körünk, a hobbink." (6)

b) „Ha gyakran együtt vagyunk." (4)

c) „Úgy, hogy ha már figyelmeztetjük egymást a hibáinkra és ezért nem veszünk össze." (10)

9. Egy társaságban a közel-keleti válsággal, a libanoni eseményekkel foglalkoznak. Bele tudsz-e kapcsolódni a beszélgetésbe?

a) „Természetesen, mert rendszeresen nézem a Tv-híradót és az újságban is elolvasom a külpolitikai tudósításokat." (9)

b) „Csak sejtem, hogy milyen nagy baj lehet Libanonban. Sajnálom őket." (5)

c) „Majd, ha nagyobb leszek, biztosan megértek mindent." (1)

10. A szüleid gyakran mondogatják: „Miért ülsz egész este a tévé előtt? Csak azokat a műsorokat nézd meg, amelyek neked valók!" Gondolkoztál már ezen?

a) „Az osztálytársaim is mindent megnéznek." (0)

b) „Előfordult már, hogy kihagytam egy-egy tévéjátékot. Ilyenkor hamarabb lefeküdtem." (3)

c) „Amióta elhatároztam, hogy esténként olvasok is, azóta már jobban megválogatom a néznivalókat." (9)

ÉRTÉKELÉS: 92 pont: Olyan vagy, mint ahogy az a „nagykönyvben" meg van írva. (Mondd, nagyon őszinte voltál magadhoz? Bocsáss meg a kételkedésért!). – 91-től 80 pontig: Az őszinteséged nem kétséges. Bizonyára van elegendő akaraterőd ahhoz, hogy ezen az úton haladhass tovább. – 79-től 70 pontig: Egy kicsit lemaradtál a felfelé vezető „lépcsőn", de ez még nem veszélyes. Vizsgáld meg gyakrabban tetteid mozgatórugóit. – 69-től 55 pontig: Nem vagy eléggé következetes. Többször lazítasz a megengedettnél. Állj a sarkadra, amikor úgy érzed, hogy a lazítás erőt akar venni rajtad. – 54-től 40 pontig: Sajnos, csak a középmezőnyben vagy. De ne elégedj meg ennyivel, mert egyszer csak azt veszed észre, hogy mind többen elhúznak melletted. – 39-től 19 pontig: Ilyen lennél? Aki ennyire őszinte tud lenni önmagához, annak egyéb rejtett erényei is lehetnek. Kérj segítséget valakitől, akivel együtt kibogozod titkos erényeidet! De minél hamarabb!

Odautazom tetten érni a Kerkát, és megszédülök a holtág fölött. A síremlékhez hasonlatos kőgát alatt rendületlenül áll a mély öböl, a víz valaha — amikor még élt a folyónak ez a szakasza — éjjel-nappal zúgott a gáton át, most viszont szürke, mint a halottak arca, nem munkál benne se örvény, se sodrás. A part közelében magányos ház áll; kapuja a mély holtágra nyílik.

— *Először az anyósom, aztán meg az apósom ölte bele magát* — jelenti ki tárgyilagosan a huszonéves menyecske. Pár hónapos csecsemő a karján, hat szál haja a tarkójára tapad. Biztosan a kiságyból kapta fel, amikor kopogtattam, pilláján még ott vergődik az álom.

— *Véletlen is lehetett* — mondom bizonytalanul, s az asszony megkapaszkodik a szóban.

— *Hát bizony, az meglehet, bizony lehetett véletlen is.*

— *Nem szerették?* — kérdem hirtelen.

A menyecske először megdöbben, aztán harciasan megrántja a vállát.

— *Nem lehetett azt szeretni. Olyan szekánt volt. Az volt a rögeszméje, hogy nem adunk neki enni, meg hogy benne hagyjuk a piszokban. Persze, nem hitt neki senki, mert nem volt rendes az agya.*

Kiégett szekér meredezik az udvaron, mint egy elszenesedett csontváz. Siránkozik fölötte a menyecske, úgy tűnik, jobban fáj neki, hogy leégett a pajta, mint az, hogy két öregember a vízbe veszett.

A harmadik áldozatról nem beszél. Amikor mégis ráterelem a szót a cigány fiúra, felhúzza a vállát. Nem ismerte.

— *Meghalt. Ezen már nem lehet segíteni* — mondja hűvösen.

— *De hát hogyan?* — Tétován topogok, érzem, sehogy sem sikerül megtalálnom azt a szálat, amiből kibonthatnám a történetet. Honnan az ősi ösztön? Mi lendítette halálugrásra az alig tizenöt éves fiút? Az elhagyottak, megtagadottak, az életből kiközösítettek megmagyarázhatatlan egymás felé vonzása? Mit tudott a vézna cigány fiú ennek a kerek képű menyecskének az apósáról? Csak annyit, hogy egy öregember, aki éppen életveszélyben van! S mit tudott ez a fiú önmagáról? A szívéről, amit halálos görcsbe rántott a hideg víz? Gondolkodott-e egyáltalán, mielőtt elrúgta magát a parttól?

— *Na jó, elmesélem* — mondja ingerülten a fiatalasszony. Látszik rajta, mielőbb túl szeretne lenni ezen a kellemetlen félórán, no meg rajtam is, aki itt ólálkodom egy régen elfelejtett tragédia körül.

— *Az apósom átvágott az udvaron. Csak a kutyája ment utána. Hallottam, amint űzi maga mögül: „Nem mégy innen! Hagyj engem!" Aztán a csobbanás. A kutya elkezdett hisztériázni, ide-oda rohangált a parton. Odafutottam, hát látom ám, hogy az öreg bent vergölődik a vízben. Mit tehettem volna? Futottam át a cigány Orsosékhoz — ők laknak a legközelebb hozzánk —, és kiabáltam, hogy segítség, a papa a vízben. Csak két ló volt otthon, meg az a kis hitvány János. Biztosan csak látogatóban. Nemrég jöhetett Kavicsosról, a cigánytelepről, mert nem az Orsosék családjához tartozott. Azt, hogy csak egy napja szabadult a javítóból, akkor tudtam meg, amikor már letakartuk a fejét újságpapírral. Hosszú rudakkal halászták ki őket a vízből, s ide tették mind a kettőt* — mutat a vad indák közé.

Megyek a cigány fiú nyomában Kavicsosra. Egy ideig még az öreg emléke kísért, nyűtt zsák a hátán, benne a falu hangja: nem adtak neki enni, nem mostak rá, fekhelyét kitették a kamrába. A szomszédok kerítésénél könyörgött esténként egy darabka kenyérért!... A boltos igazán tárgyilagos. Komoly arccal tisztázza a kérdést.

— *Senki sem látott bele a fazekukba. Különben is mindenkinek magának kell tudni, mit bír el a lelkiismerete. Könnyen meglehet, hogy az öregben volt a hiba.*

A kocsmáros megerősíti ezt a feltételezést.

— *Nem volt rendben idegileg. Egy ízben például levágta a béna kezéről mind az öt ujját. Baltával. Azt mondta, úgysem tudja használni, minek az neki.*

Megérkezem Kavicsosra. Két viskó áll az erdő alatt, keménypapírral kifoltozott füstös tanyák. Vaksi öregember fekszik a fűvön, négy-öt éves kislányok — egyikük [illegible] kül született — szaladnak elém, pénzt kérnek. Orsos János anyja jajveszékelni kezd, amikor rákérdezek a fiára.

— *Hitvány volt szegény, ő volt a leghitványabb a tizenhárom gyerekem közül. Miért pont neki kellett beleesni a halálba? Mondja meg naccsága, miért?*

— *Hol a fiú apja?* — kérdem, és körülnézek.

— *Apja? Nincs annak apja. Lopott meg csavargott az a gyerek, nem lehetett bírni vele. Azért került javítóba is.*

Sörösüvegek hevernek az asszony lábánál a földön, fogai sárgák a nikotintól.

— *Hát az anyja?*

Elbámulva néz rám. Micsoda kérdés! Hát nem látom, hát nem hallom, hogy ő az?

Nem látom, nem hallom. Jánosnak nem volt se apja, se anyja. Hogyan tudott mégis villámgyorsan felugrani a segítségkérő hangra? Honnét szorult belé ez a makacs életmentő ösztön? Cigány volt? Ember volt. Meg akarta menteni millió apja közül az egyiket, s amikor ugrott, semmire sem gondolt. Feje fölött összecsapott a hullám, s hirtelen úgy érezte, jég ütötte meg a szívét. Utolsó erőfeszítéssel felrúgta magát a víz felszínére, s egy utolsó pillanatra még meglátta az eget.

Magyar Katalin

Régi újságban régi hír: „A cigány fiú ki akarta menteni a vízből a fuldokló öregembert, de valószínűleg nem tudott úszni. Mindketten a folyóba fulladtak."

Szomorú mesét hord a szél

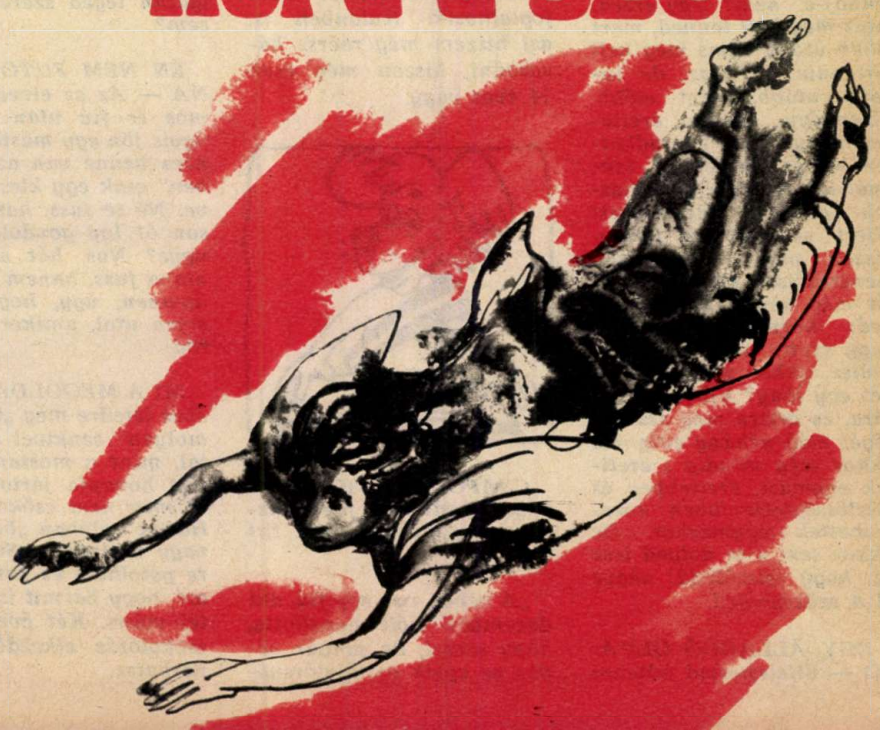

AGGÓDÓ LÁNY — Ne aggódj, a Hungária együttest nem kell megvédened. A múltkor láttam őket a tv-ben, amikor ünnepelték a — nem is tudom hányadik — nagylemezük kiadását. Egészen jókedvűeknek látszottak, nem hiszem, hogy miattuk érdemes hajba kapnod a húgoddal. Nem gondolhatja komolyan, hogy neked már nincs helyed otthon, mert te a Hungáriát szereted és nem az Eddát, mint ő.

SZARVASI FIÚ — Nem azért nem tanácsolom az utazást, mert 130 kilométerre van a fiú, aki tetszik neked, hanem azért, mert ő ugyanilyen távolságra lakik tőled. Utazzon ő, ha akar veled találkozni.

MIT TEHET EGY LÁNY? — Nyolcadikos vagy, a fiú is, aki tetszik neked. Azt kérdezed: „lefeküdj-e" neki? Úgy érzed, most meg kell tenned, mert előbb-utóbb úgyis meg kell történnie. Ez igaz, de inkább utóbb, mint előbb. Tizennégy évesen éretlenek vagytok még mindketten — érzelmileg is, szexuálisan is. Nem vállalhattok ekkora felelősséget! Miért ne lehetnél terhes, hiszen már rendszeresen menstruálsz! Fogamzásgátlót még nem szabad szednod: hormonálisan nem vagy érett, még ha menstruálsz, akkor sem. Mit tehet egy lány? Várjon a sorára, és őrizze meg szűzességét még néhány évig. Ha akkor még mindig szeretitek egymást, érettebben és felelősségteljesebben közeledhettek egymáshoz. De akkor sem a te dolgod lesz az, hogy felszólítsd: vegye el a szüzességed.

EGY ÁLLANDÓ OLVASÓ — Elfelejtetted feltenni a kérdést, amire választ vársz. Én azt tudtam meg leveledből, hogy a fiú, aki tetszik neked, jó modorú, mert mindig köszön, ha találkoztok, és megkérdezi: hogy vagy? Tudod milyen nagy dolog ez? Annyi levélben szerepel: „A fiú, aki tetszik nekem, már nem is köszön, nem tudom, miért?" A tied jó modorú, amit írtál, abból ennyit lehet kiolvasni. De hogy tetszel-e neki, azt nem tudom.

LUC — Egy német fiúval képzeled el a jövődet, akinek Luc a beceneve. Leveleznél vele, de ennek komoly akadálya van: nem tudsz németül. Tanulj meg! Hiszen azzal csak nyer az ember!

RITA — Nagyon érdekes és fontos problémát vetettél fel. Bizony, megzavarhatja és undorral töltheti el egy kamaszlányt a pornográfia. Azért persze nem kell megutálnod az egész férfi nemet és a nő—férfi kapcsolatot. Ez az élmény majd elhalványul benned, s nem szabad a jövőt emiatt sötétnek látnod. Hiszen magad írod: a partnered rendes fiú, s nem is érti, hogy mostanában miért „haragszol" rá?

NÁRCISZ — A Pajtás házasságközvetítéssel nem foglalkozik. Különben is, azt hiszem még ráérsz házasodni, hiszen még csak 14 éves vagy.

CSAPODÁR FICKÓ — Olyan kedvesen fogalmaztál, hogy idéznem kell. Ezt írod:

„A bében van egy fiú, aki december előtt bevallotta, hogy szeret, de január végén az egyik osztálytársnőmet szerette meg. Aztán február elején megint engem szeretett, február közepén senkit, március elején engem, április közepén senkit, április végén egy másik lányt az „a"-ból, majd május közepén senkit, május végén engem ... Én ezt már nem bírom ... Én szeretem, de ő csak azért szeret, hogy lesmároljon egy lányt. Engem mindig azért hagyott ott, mert nem engedtem, hogy lesmároljon. Már többször megpróbálta, de soha nem engedtem ..."

Ebből két tanulság is következik. Az egyik: ilyenek a férfiak, és a férfi-palán-

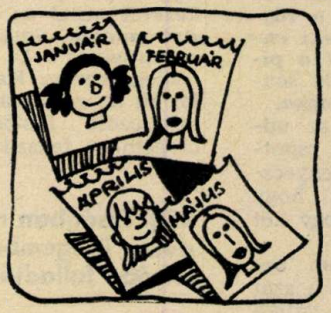

ták is! A másik pedig, hogy miután te nem engedted, mindig újra és újra visszajön hozzád, abban a reményben, hogy hátha most majd engeded. Ha valóban nem bírod tovább ezt a huzavonát, engedd megcsókolni magad, és akkor kiderül: igazán téged szeret-e vagy sem?

ÉN NEM FUTOK UTÁNA — Az az elved: „villamos és fiú után ne fuss, úgyis jön egy másik". A tanács benne van az „elvedben" csak egy kicsit elrejtve. Ne te fuss, hanem fusson ő! Így gondolod te is, ugye? Nos, hát akkor ne utána fuss, hanem előle, de ügyesen, úgy, hogy akkor érjen utol, amikor te akarod.

MI A MEGOLDÁS? — 13 éves létedre még „ilyen komolyan" senkivel sem jártál, mint a mostani fiúval. Két hónapja jártok együtt és még nem csókolóztatok. Hát ez valóban „borzasztó" nagy mulasztás. Szerencsére pótolható és nem jelenti azt, hogy bármit is vesztettél volna. Két évet még a csókolózás elkezdésével is várhatsz.

TÁVOLSÁGI SZERELEM — Én egyáltalán nem hiszek a távszerelemben. Különösen azért nem, mert ez a távszerelem egymástól nemcsak távol élő, de egymáshoz soha közel nem volt fiatalokra vonatkozik. Ha alig ismersz valakit, ha szinte semmi nem köt összse vele, csak a saját álmaid, elképzeléseid, s ezzel meg is elégszel, akkor nem baj, hogy messze van a szeretett fél. Sőt, még jó is, mert éppen a messzeség miatt nem áll módjában összerombolni illúzióidat. A távolról és alig ismert kedvest jobb megtartani szép emlékezetben, s akkor teljesen mindegy hogy egy kilométerre van-e, vagy ezerre.

BAJNOK — Az akarnok győz, s a nagy akarnok a te legjobb barátnőd. Amennyiben mégsem ő a bajnok valamiben, megsértődik, s legtöbbször rád haragszik meg. Neked ebből már „eleged van" — írod. Mindenki azt szeretné, hogy az ő akarata érvényesüljön — valld be Kati, ebben te sem vagy kivétel. Ha nem így lenne, miért is bántana, hogy nem te, hanem a legjobb barátnőd a „bajnok"? Az erőszakos az erejével győz, az okosabb pedig furfanggal. A te erőd éppen abban van, hogy elviseled barátnőd szeszélyeit, sőt, ennek ellenére még szereted is. Én azt hiszem, hogy ez olyan teljesítmény, amiben te vagy a bajnok.

LAJOSNAK, Dabasra — Ez a lány szemtelen kis fruska. Tudja, hogy tetszik neked és arra akar felhasználni, hogy szólj az érdeké-

ben a barátodnak. Pedig te nem szólhatsz bele abba, kit szeressen a barátod, s

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

ha szólnál is, mit érnél el vele? Hisz nem a barátod szerelmes a lányba, hanem te. Képzelem, hogy érezted magad, amikor ezt mondta. Mit tegyél? Ne is menj vele moziba! Fütyülj rá! Úgy, ahogy megérdemli.

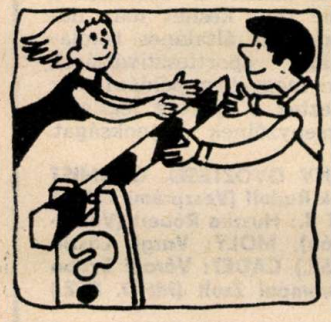

SZERELMES LÁNYOK, AKIK DIÁKSZERELEMRE VÁGYNAK — Igazad van, nem kell mindjárt „rosszra" gondolni. De veszélyek azért vannak, s ez főleg a fiatalok felelőtlenségéből adódik, s bizony sokszor van is miért aggódniuk a szülőknek. Mivel is tudnánk megnyugtatni őket? Te mit javasolsz? Mit jelent számotokra az, hogy a fiúzást „nem viszi túlzásba" a lány? Hol vannak a határok és a mértékek? Mit szabad és mit nem? — szerintetek. Azt javaslom, hogy indítsunk vitát, ahol ti megírjátok, mit szeretnétek, mit vállaltok, mit ígértek. A jó ötleteket közöljük, a problémákat megvitatjuk, sőt a szülőket is bevonhatjuk. Mondják el, írják le: milyennek szeretnének látni benneteket, s a felnőtt és serdülő álláspontokat hogyan lehetne úgy egyeztetni, hogy az sem „hegyi beszéd", sem zöld jelzés ne legyen a serdülők érzelmi és szexuális szabadossága felé. Várjuk javaslataidat!

NAGY BAJ, HA NINCS „BAJ"? — 15 éves vagy és még nem menstruálsz, bár már egyszer „megjött". Ezt a jelenséget úgy hívják: másodlagos vérzéshiány. Ez nem igényel orvosi beavatkozást, egyszerűen arról van szó, hogy még nem vagy eléggé érett a „női szerepre". Meglehet, szorongsz a felnőttségtől. Adnék egy tanácsot. Ha még emlékszel arra, hogy mikor jött meg az első vérzésed, akkor keress elő egy tavalyi naptárt és a menstruáció első napjától számolj ki annyiszor négy hetet, ahány azóta eltelt. Nézd meg, hogy a következő hónapban hányadikára és milyen napra esne a menstruáció első napja. Ezután „kódold be" a komputeredbe (az eszedbe), hogy neked azon a napon kell menstruálnod. Ha elhiszed, aznap meg is jön. Hasonlít ez arra, amikor nagyon korán kell felkelned. Este felhúzod az órát, de reggel már a csöngetés előtt felébredsz. Mitől is ébredsz fel? Az izgalom, hogy le ne késd a vonatot ébresztett, s az előző napi elhatározásod, hogy fel kell ébredned. Próbáld ki: a szervezet teljesíti az ilyen óhajtott „parancsokat". Írd meg, sikerült-e?

EGY BÚVALBÉLELT LÁNY — Igazad van: a barátság nagy és fontos dolog az ember életében. Az igaz barátságok tizenéves korban kötődnek és a sírig is tarthatnak, ha vigyázunk

rá. Olyan a barátság, mint egy kert: gondozni kell. Az embernek van egy barátja — írod —, az osztályban mindenki tudja, hogy ők barátok, s egyszercsak jön egy „harmadik", aki elhódítja tőle. Ez nagyon fájdalmas érzés. Szerencsére ebben a korban még minden változik, a barátválasztás is formálódik. Te féltékeny vagy P-re, mert ő is szeretne Sz-el barátkozni, s Sz., ha még nem is barátkozott össze vele, de már kerül téged. Az igazi barátságnak ki kell állnia az ilyen próbát! Ha Sz. igazi barátod, visszatér hozzád. Nem szabad hagynod, hogy ez a kis hűtlenség teljesen megölje benned az iránta érzett és eddig kiérdemelt bizalmadat.

KI SZERET ENGEM? — Most már eggyel többen vannak, akik szeretnek téged. Igaz, ez a „+ egy fő" még nagyon kicsi. Már elég nagy lány vagy ahhoz, hogy megértsd: neki nagyobb szüksége van most szüleid gondoskodására. Most úgy érzed: öcséd körül forog az egész világ, és rólad megfeledkeztek. Nem feledkeztek meg, csak te már nagy vagy ahhoz, hogy önálló légy. Neki viszont rád is szüksége van: tanítsd, szeresd.

KISGÖMBÖC — Le kell fogynod, s azt kérdezed, milyen fogyókúrával? Tudod, ez nekem egész életemben nagy problémám volt: én sem vagyok sovány alkatú. Annyiféle fogyókúrát kipróbáltam már életemben! Azonban mindegyikben annyit írtak elő egy napi étrendként, amennyit én fogyókúra nélkül sem eszem meg... Az

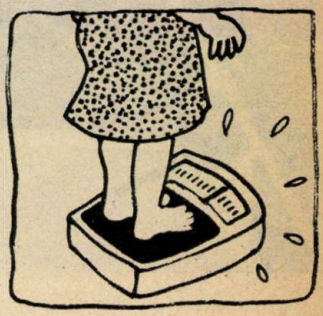

én kipróbált receptem a következő: egyél naponta háromszor, de minden alkalommal csak a felét annak, amit szíved, gyomrod szerint ennél. A másik ajánlat: rendszeres testmozgás, jó levegő!

SPORTOLJAK? — kérdezi jeligés levélíróm. Válaszom: mindenképpen, hiszen a testünk is megkívánja a maga kultúráját. Sportolj, hogy rugalmas, hajlékony, friss maradj. Persze ezt sem szabad túlzásba vinni! Ne élsportoló akarj lenni, mozogj annyit, amennyi jólesik.

ZSIBONGÓ

BARKÁCS CSÓNAKOK

Csónaképítésre vállalkoztak a nyíregyházi megyei úttörőház barkácsszakkörének tagjai. Valamennyien a vízisportok szerelmesei, így aztán nemcsak megépítik — ki is próbálják járművüket.

AZ ÉN PORTRÉM

„Az igazság az, hogy tanulni nem nagyon szeretek, az állatokkal azonban reggeltől estig ellennék. Most ötvenhat csibénk és tizenöt kacsánk van. Az etetésük az én dolgom. A legbüszkébb saját állataimra vagyok. A két japánkakas és a két néma kacsa jól érzik magukat nálam. Pedig igazán félénk kis állatok voltak! Enese kis falu Győr-Sopron megyében. Nemigen történik itt naphosszat semmi különös, így aztán unatkoznék, ha nem lennének ezek a totyogók. Hatodikos osztálytársaim is sokat járnak hozzánk. Majd minden házban tartanak állatokat, de az enyémek a legnépszerűbbek. Horváth Csabának hívnak, és ugye nem kell mondanom, hogy állatgondozó leszek?

KÍSÉRLETI OLIMPIA...?

Vitorlás úttörő-olimpia?... Igen, úgy tűnik, ennek a számnak a bevezetése sem késhet már nagyon sokáig az általános iskolások nagy sportfesztiváljáról. Veszprém megyében például már megrendezték e sportág legfiatalabb versenyzőinek bajnokságát.

A VERSENY GYŐZTESEI. OPTIMIST 1.: Schunk Rudolf (Veszprémi Volán). OPTIMIST II.: Huszka Róbert (Veszprémi Volán). MOLY: Varga László (MHD. BSE.) CADET: Váradi Szabó János–Korompai Zsolt (MHD. BSE.)

1 PERC ÚT AZ EXPRESS-SZEL

Kalauzunk: Novák Rudolf, az EXPRESS osztályvezető-helyettese:

— Őszi ajánlatom: gondoljunk a télre! Az elmúlt években igazán nem lehetett panaszunk a fehér évszakra, így bátran vállalkozhatunk a téli szünetben kőszegi sí és szánkó üdülésre. Az Alpok keleti nyúlványai között űzhetik kedvenc téli sportjukat vendégeink, s a testmozgás mellett jut idő kőszegi városnézésre, kirándulásra a Hétforráshoz, Szombathelyre, Jákra. Egyetlen kikötés: 14 éven aluliak csak szülői vagy tanári felügyelettel jöhetnek!

MAJDNEM ÖTSZÁZ

Tíz év híján félezer esztendeje, 1492. október 12-én pillantotta meg Kolumbusz és a Pinta legénysége az újvilág földjét – Amerikát. A mai turista ezt láthatja madártávlatból: New York üzleti negyedét, a Manhattant.